

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՍԱՏ ԸՆՈՐՀԱԻՐԵՅՑ ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ՀԵՐՈՍՆԵՐԸ՝ ԲԱՆԱԿԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 77-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻՈՒՎ

Երկուշաբթի, 1 Օգոստոս 2022-ին, Սուրիոյ Նախագահ, սուրիական բանակի եւ գինեալ ուժերու ընդհանուր հրամանատար տոքթ. Պաշար ալ Ասատ շնորհաւորական խօսք ուղղեց սուրիական բանակի հերոսներուն՝ սուրիական բանակին հիմնադրութեան 77-ամեակին առիթով: Նախագահը ըսաւ. «Ձեր տօնին առիթով, մեծ հպարտութեամբ կը վերոյիշենք ձեր Նախնիներուն ձեռքբերած հզօր յաղթանակները, որոնք անմահացած են մեր իշխողութեան մէջ եւ այսօր կը խրախուսեն մեզ շարունակելու յաղթանակի եւ պայքարի ճանապարհը՝ անսասան, առանց տատանումի եւ ետ դարձի»: Նախագահը եզրափակելով ըսաւ. «Փառք ու պատիւ սուրիական բանակի Նահատակներուն, շուտափոյթ ապաքինում վիրաւորներուն, բարգաւաճում եւ խաղաղութիւն Սուրիոյ, որուն պաշտպանն ու հպարտութիւնն էք դուք»:

ԱՏՐՊԷՅՃԱՆ ԱՐՅԱՆԻ ՀԵՏ ԸՓՄԱՆ ԳԻԾԻ ՎՐԱՅ ԿԻՐԱՌԱՏ Է ՀԱՐՈՒՄՏԱՅԻՆ ԱԹՍՆԵՐ. ՄԷԿ ԶԻՆՈՒՐԱԿԱՆ ՏԱՌԱՅՈՂ ԶՈՂՈՒՄ Է

«Արմէնփրես»- Արցախի Պաշտպանութեան Նախարարութիւնը յայտնեց, որ Զորքշաբթի, 3 Օգոստոսին ժամը 15:00-ի սահմաններուն, շփման գիծի հիւսիս-արեւմտեան հատուածին մէջ, ատրպէյճանական ստորաբաժանումները, խախտելով զինադադարը, հարուածային անօդաչու թռչող սարքեր օգտագործած են, որոնք հետեւանքով գոհուած է պաշտպանութեան բանակի մէկ զինուորական ծառայող, իսկ 8 ուրիշներ վիրաւորուած են:

ՀՅԴ ԲԻՐՈՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի ապագային իշխանութիւնները դարձեալ դրսեւորեցին իրենց հակահայ, ազգը պառակտող վարքագիծը:

ՀՅԴ Բիւրոյի երիտասարդական գրասենեակ

31 Յուլիսին Հայաստան ժամանած ՀՅԴ Հոլանտայի երիտասարդական միութեան անդամ ընկերուհի Սիւնէ Աբրահամեանի մուտքը հայրենիք արգիլուեցաւ: Վերջինս ետ ուղարկելու որոշում տրուած է առանց որեւէ հիմնաւոր բացատրութիւն կամ պատճառաբանութիւն ներկայացնելու: Ան Հայաստան եկած էր մասնակցելու ՀՅԴ երիտասարդական միութիւններու կողմէ Սիւնիքի մէջ կազմակերպուած ամառային ճամբարներուն, որոնք երկշաբթեայ դաստիարակչական օճախներ կը հանդիսանան՝ նոր սերունդին փոխանցելու այլազան գիտելիքներ եւ յատկապէս ազգային գաղափարախօսութեան հիմնական սերմերը: Յաւալիօրէն պէտք է արձանագրենք, որ ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ Մուրատ Փափագեանի Հայաստան մուտք գործելու արգելքն է ՀՅԴ երիտասարդականի անդամներու դէմ հալածանքները եւ այս ապագային իշխանութիւնը կը թիրախաւորէ նուիրեալ եւ ազգասեր սփիւռքահայ դաշնակցական երիտասարդութիւնը:

ՀՅԴ ԲԻՐՈՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
31 Յուլիս 2022
 Շար.՝ Էջ 9

ՀԱՄԱՇՄԸՄ-ԱԿԱՆ 11-ՐԴ ՄԱՐԶԱԽԱԿԵՐԸ ԱԿՐՏԵՅԱՆ ՓԱԿՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱԿՈՐ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Ուրբաթ, 29 Յուլիսի երեկոյեան ժամը 7:30-ին, Երեւանի մարզահամերգային համալիրին մէջ կազմակերպուած հանդիսաւոր արարողութեամբ, վարագոյրը իջաւ համաՅՄԸՄ-ական 11-րդ մարզ ախաղերուն վրայ:

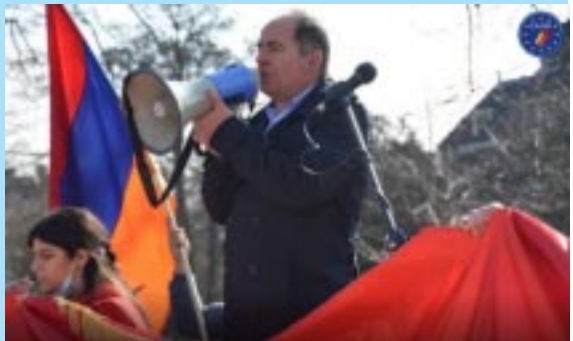
Եւ ՅՄԸՄ-ի ընտանիքը ժամադրուեցաւ չորս տարի ետք դարձեալ հանդիպելու նոր մարզ ախաղերով եւ ախոյեաններով: Փակման հանդիսութիւնը սկսաւ ՅՄԸՄ-ՅԱՍԿ-ի շեփորախումբին եւ դրօշակակիրներու համալիր մուտքով: Յաջորդեցին մարզ ախաղերու մասնակից 20 երկիրներու պատուիրակութիւնները՝ իրենց դրօշներով, նուաճած բաժակներով ու մետալներով:

Շար.՝ Էջ 12

ԽՍՏԻ ԿԸ ԴԱՏԱԴԱՐՏԵՆՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ՍԻՒՆԷ ԱՐՐԱՀԱՄԵԱՆԻ ԵՒ ՄԱՍԻՍ ԱՐՐԱՀԱՄԵԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՍՈՒՏՔԸ ԱՐԳԻԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՀՅԴ Հայ Դատի Եւրոպայի գրասենեակը՝ իբրեւ համաեւրոպական քաղաքացիական հասարակութեան համայնքային կազմակերպութիւն, ինչպէս նաեւ Եւրոպական Միութեան երկիրներուն մէջ գործող Հայ Դատի յանձնախումբերը, խստի կը դատապարտեն Հայաստանի իշխանութիւնները՝ Հոլանտայի քաղաքացի եւ Հայ Դատի տեղւոյն յանձնախումբի անդամ Սիւնէ Աբրահամեանի, ապա նաեւ Նոյն յանձնախումբի ատենապետ Մասիս Աբրահամեանի Հայաստան մուտք գործելը արգիլելու համար:

«Համայնքային աշխուժ գործունէութեամբ զբաղող սփիւռքահայերուն հայրենիք մուտք գործելը արգիլելով՝ Հայաստանի իշխանութիւնները բացայայտ խտրականութիւն կը դրսեւորեն իրենց քաղաքականութիւնը չկիսող եւ անոր ընդդիմացող անձերուն նկատմամբ: «Սիւնէ Աբրահամեանի Հայաստան գացած էր մասնակցելու ՀՅԴ երիտասարդականին կողմէ Սիւնիքի մէջ կազմակերպուած կամաւորական ճամբարներուն, որոնք մեծապէս կը նպաստեն սահմանաւերժ շրջաններու երիտասարդութեան գօտեպնդող Նախաձեռնութեան: «13 Յուլիսին ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ եւ Ֆրանսայի հայկական կազմակերպութիւնները համակարգող խորհուրդի համանախագահ Մուրատ Փափագեանի Հայաստան մուտքը արգիլելէ ետք, ասիկա ընդդիմադիր հայ»:

Շար.՝ Էջ 9

Խմբագրական

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՇԱՅԱՐԿՈՂՆԵՐԸ

Հայաստան-Թուրքիա յարաբերություններու կարգաւորման ընթացքը Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի համաձայնութեան հետ կապելով, Թուրքիան ինքնաբերաբար կարգաւորման գործընթացը կը ձգձգէ, զայն դարձնելով քաղաքական խաղաքարտ ու արեւմուտքին ներկայանալով որպէս տարածաշրջանին մէջ տարբեր կողմերու հետ հաշտութեամբ ու հեշտութեամբ գործող երկիր:

Ատրպէյճան առաւելագոյնս կ'օգտագործէ Թուրքիոյ այս նախապայմանը, Հայաստանէն ու Արցախէն առաւելագոյն զիջումները խլելու եւ Հայաստանի ու Արցախի դէմ պատերազմի սպառնալիքը մերթ Եւրթ Եւրթ նոր յարձակումով մը վերաթարմացնելու:

3 Օգոստոսին, Ատրպէյճանի զինեալ ուժերուն կողմէ 9 Նոյեմբերի զինադադարի ակնառու խախտումը Ատրպէյճանի այս մարտավարութեան վառ օրինակն է:

Երբ Հայաստան կը ջանայ նշեալ համաձայնութեան տարրերը լիուրի գործադրել՝ դուրս բերելով նաեւ պաշտպանութեան բանակը Արցախէն, Ատրպէյճան, իրեն յատուկ նենգամտութեամբ, Արցախը անտէր համարելով յարձակումի կը նախաձեռնէ, բռնի ուժով եւ միակողմանիօրէն փոխել ջանալով Լաչինի միջանցքով անցնող երթուղին:

Միւս կողմէ, Թուրքիա առանց նախապայմաններու յարաբերություններու բարեկարգման քօղը վեր կ'առնէ այս անգամ դատապարտելով ՄԱԿ-ի Ընդհանուր խորհուրդի նախագահին Ծիծեռնակաբերդ այցելութիւնը ու պարտադրելով զինք ջընջել թուրքերի էջին վրայ նշեալ այցելութեան անչուող գրառումը:

Հայ Դատի ներկայացուցիչներուն Հայաստան մուտքի արգելքը եւս յստակ ուղերձ մըն է Թուրքիոյ՝ Տեղասպանութեան ճանաչման գործընթացէն Հայաստանի ներկայ իշխանութիւններուն հրաժարելու տրամադրութեան մասին:

Այս բոլորը երեւելի են, երեւելի են նաեւ Հայաստանին ու հայութեան սպառնացող վտանգները, երբ կը հնչեն Թուրքիայէն հողային պահանջ չունենալու իշխանութեան տեսակետներ, երբ կը քանդուին Հայաստան-Սփիւռք այնքան գուրգուրանքով կառուցուած կամուրջներ ու իշխանութիւն-ընդդիմութիւն տարակարծութիւնները, ժողովրդավարական երկիրներու յարիր ամենապարզ ցոյցերը կը վերածուին մեր ազգը պառակտող գործօններու:

Աշխարհաքաղաքական ներկայ պայմաններուն մէջ իշխանութիւն - ընդդիմութիւն տարակարծութիւնը հարկ էր ուղղել Հայաստանի ազգային ու պետական շահերը գերգուշութեամբ պահպանելուն, ոչ թէ հակառակորդներուն ի նպաստ կեցուածքներով մեր ազգի ու պետութեան ազդեցիկ գործօնները ի սպառ ոչնչացնելուն:

Ոչ մէկ ազգ խաղաղութիւն ձեռքբերած է ապահովական ու ներքին-քաղաքական անկայուն վիճակով: Խաղաղութիւնը ուժեղ դիրքերէ առաջնորդուելով միայն կարելի է նուաճել: Ներքաղաքական ու համազգային մեր միասնականութեան քայքայումը լաւագոյն ընծան է խաղաղասիրութեան դիմակով ներկայացող ծաւալապաշտ երկիրներուն:

«Գ.»

-Զորքշարքի, 3 Օգոստոս 2022-ին, Սուրիոյ նախագահ Պաշար ալ-Ասատ հրապարակեց 2022-ի «216» թուակիր հրամանագիրը, որուն համաձայն 18 Սեպտեմբեր 2022-ին Սուրիոյ մէջ տեղի պիտի ունենայ տեղական խորհուրդներու նոր շրջանի ընտրութիւն:

-Երեքշարքի, 2 Օգոստոս 2022-ին, Սուրիոյ Կրթութեան նախարարութիւնը միջնակարգի Պրովէի պետական քննութեան երկրորդ փուլ յատկացուց:

Քննութիւնները սկիզբ պիտի առնեն յառաջիկայ Շաբաթ, 6 Օգոստոսէն մինչեւ 11 Օգոստոս 2022:

Նախարարութիւնը աւելցուց, որ աշակերտները կրնան քննութեան ներկայանալ 1 կամ աւելի նիւթերով:

-Նոյն օրը ՍԱՆԱ հաղորդեց, որ ԱՄՆ կը շարունակէ Սուրիոյ քարիւղ թալանել: Ամերիկեան ուժեր 31 զինուորական սարքաւորումներու շարասիւն մը ճեղքելէն դուրս բերած են ուղղած են դէպի իրաքեան սահման՝ ալ-Ուալիտ ապօրինի միջանցքին ճամբով:

Շարասիւնը կ'ընդգրկէր քարիւղային արտադրութիւններ եւ զինուորական փոխադրակառքեր:

-Ալճերիոյ արտաքին գործոց նախարար Ռամթան Ամամիրա Դամասկոսի մէջ իր սուրիացի պաշտօնակից Ֆայսալ Մըքտատի հետ մամլոյ միացեալ ասուլիսի ընթացքին յայտնեց. «Ալճերիան ու Սուրիան հասարակաց պատմական փառքեր ու հերոսապատումներ ունին, եւ ներկայ պայմանները Սուրիոյ ու Ալճերիոյ դեկլարութիւններուն միջեւ խորհրդակցութեան ամրագրում կը պահանջեն»:

«Ալճերիոյ նախագահ Ապտեյմաժիտ Թիպունի կողմէ գրաւոր պատգամ մը փոխանցեցի Սուրիոյ նախագահ Պաշար ալ-Ասատին, որ ինծի յանձնեց պատասխան նամակ մը: Համաձայնութիւն գոյացուցիք սուրիացի եւ ալճերիացի գործարարները քաջալերելու՝ տնտեսական յարաբերությունները խորացնելու համար», ըսաւ Ամամիրա:

Մըքտատ այս ամսուան ընթացքին այցելած էր Ալճերիա ու մասնակցած Ալճերիոյ անկախութեան 60-ամեակի նշման ձեռնարկներուն եւ հանդիպում ունեցած Ալճերիոյ նախագահին, արտաքին գործոց նախարարին ու այլ պաշտօնատարներու հետ: Օրին հրապարակուած հաղորդագրութեան համաձայն, երկու կողմերը համաձայնութիւն գոյացուցած են ամրապնդելու երկխօսութիւնը՝ առ ի պատրաստութիւն թէ՛ երկու երկիրներուն միջեւ, թէ՛ ալ արաբական միացեալ աշխատանքին անչուած յառաջիկայ մարտահրաւերներուն:

-ՄԱԿ-ի մէջ Սուրիոյ մնայուն ներկայացուցիչ Պասսամ Սապպաղ հիւլեական զէնքերու տարածման դէմ պայմանագրութիւն ունեցող երկիրներու համագումարին յայտնեց, որ Իսրայելի հիւլեական հաստատութիւնները վտանգ կը ներկայացնեն տարածաշրջանի երկիրներուն, ուստի հարկ է հիւլեական ուժերու տարածման կանխարգիլման միջազգային ընկերութեան վերահսկողութեան տակ պահել զանոնք:

Սապպաղ աւելցնելով յիշեց, որ Սուրիա հաւատարմօրէն գործակցած է միջազգային այդ ընկերութեան հետ եւ կատարած իր բոլոր պարտաւորությունները՝ ամրագրելու տարածաշրջանային ապահովութիւնը:

Լուրեր Հայաշխարհին

ՀՅԴ ՀԱՅՍՏԱՆԻ ՊՄ ՅՅՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ «ԱՊԱՉԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ՆԵՐԱՉԳԱՅԻՆ ԴԱՌԱԿՏՈՒՄԸ ԽՈՐԱՅՆԵԼՈՒ ԱՂԵՏԱԲԵՐ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

2 Օգոստոսին ՀՀԴ Գերագույն Մարմինը հետևեցալ յայտարարությունը տարածեց Հայաստանի իշխանություններուն վարած ներազգային պառակտումին մասին:

«Այսօր, երբ Հայաստանը, Արցախն ու Սփիւռքը առաւել եւս համախորժաբուելու եւ մեր պետականութեան ու Հայրենիքին նետուած օրհասական, անվտանգային եւ գոյութենական սպառնալիքները համահայկական ներուժով կանխելու մարտահրաւերին առջեւ կանգնած են, ապագային իշխանութիւնները կը շարունակեն ներազգային պառակտումը խորացնելու եւ ազգային դիմադրողականութիւնը գիտակցուած եւ ծրագրաւորուած թուլացնելու արդտաբեր քաղաքականութիւնը:

Թիրախի վրայ Դաշնակցութեան համագային կառուցելու, Հայոց պետականութեան հիմնադիր քաղաքական ուժը, որուն պատմութեան իւրաքանչիւր էջը հայ ժողովուրդին եւ մեր ազգային իտեալներուն ծառայութեան եւ նուիրումի պատմութիւն է:

Ապագային եւ օտարածին օրակարգ երով առաջնորդող, մեր հաւաքական շահերն ու Հայոց պետականութեան ապագան հարցականի տակ դնող իշխանութիւնները կանգ չեն առնելու նոյնիսկ քաղաքականօրէն կարծամիտ եւ ապօրինի գործողութիւններուն առջեւ:

Քաղաքական բռնաճնշումներուն, ազգային գաղափարախօսութեան, ազգային արժէքներու եւ հիմնարկներու, բարոյական ձեւերու դէմ վարչախումբին պայքարը շատոնց հատած է բոլոր կարմիր գիծերը:

Վերջին քանի մը օրերու ընթացքին ՀՀ մուտք գործելու իրաւունքէն զրկուած եւ անցանկալի անձեր յայտարարուած ՀՀԴ երեք ներկայացուցիչներ՝ ՀՀԴ Բիւրոյի անդամ, Ֆրանսայի հայկական կազմակերպութիւններու համակարգող Մուրատ Փափագեան, ՀՀԴ Հոլանտայի Հայ Դատի ատենապետ Մասիս Աբրահամեան եւ «Գարեգին Նժդեհ» երիտասարդական միութեան անդամ Սիւնէ Աբրահամեան:

ՀՀԴ Հայաստանի Գերագույն Մարմինը կը դատապարտէ ՀՀ իշխանութիւններու կողմէն որդեգրուած քաղաքական հաշուեյարդարի, ազգային պառակտումի եւ հայրենազրկումի որդեգրուած քաղաքականութիւնը, անկալ կը դիտարկէ օրուան իշխանութիւններու՝ օտար օրակարգ երև ու շահերը անվերապահ ապաստարկելու հերթական դրսեւորում: Միաժամանակ, ամենայն վստահութեամբ, կը յայտարարենք, որ այսպիսի դրսեւորումները դատապարտուած են ձախողման, իսկ ՀՀԴ-ն չի նահանջեր իր սկզբունքներէն եւ քաղաքական հաւատարմութեն, պիտի ընենք կարելին, որ երկրի մէջ հաստատուի Հայոց պետականութեան ու համագային շահերուն ծառայող իշխանութիւնը»:

ԴԱՇՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿ. «ԱՐՅԱՆԻ ՇՓՄԱՆ ԳԻԾԻՆ ՄԵՋ ՈՐՈՇԱԿԻ ԼԱՐՈՒՄԾՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԴԱՇՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ»

«Արմէնփրես»- Համացանցի վրայ շրջանառուող տեղեկութիւնները Արցախի այս կամ այն հատուածին մէջ ընթացող թե՛ մարտերու մասին չեն համապատասխաներ իրականութեան:

Արցախի Հանրապետութեան Պաշտպանութեան Բանակը (ՊԲ) կը տեղեկացնէ, որ շրջման գիծին վրայ որոշակի լարուածութիւն կը պահպանուի: Հանրապետութեան ղեկավարութիւնը, ՊԲ հրամանատարութեան ու ռուսական խաղաղապահ զօրակազմին հրամանատարութեան հետ համապատասխան քայլերու կը ձեռնարկէ իրադրութեան հանգուցալուծման համար: Արցախի Հանրապետութեան պաշտպանական գերատեսչութիւնը լրատուամիջոցներուն ու ընկերային ցանցերու անհատ օգտատէրերուն կողմէն ուղղած է հետեւելու բացառապէս պաշտօնական լրահոսին:

ԱՐՅԱՆԻ ՄԵՋ ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴԻ ՍԱԴՐԱՆՔԻՆ ՇԵՏԻՆՆԵՐՈՎ ԴԱՇՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ԶԻՆՈՒՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՂ ՄԸ ՎԻՐԱԽՐՈՒՄԸ Է

«Երկիր»-1 Օգոստոսին ատրայեճանական ստորաբաժանումներու կողմէն ձեռնարկուած սադրանքին հետեւանքով վիրաւորուած է Պաշտպանութեան Բանակի գինուորական ծառայող Ալպերթ Վլատիքի Բախշիեանը:

Արցախի Պաշտպանութեան Բանակի (այսուհետեւ՝ ՊԲ) մամուլի ծառայութենէն կը տեղեկացնեն, որ վիրաւոր գինուորական ծառայողին վիճակը բարար կը գնահատուի:

Յիշեցնենք, որ 1 Օգոստոսին՝ Երեւանի ժամով ժամը 09:00-էն սկսեալ, Արցախի Հանրապետութեան հիւսիսային եւ հիւսիսարեւմտեան սահմանագօտի շարք մը հատուածներուն մէջ ատրայեճանական ստորաբաժանումները դիմած են սադրանքի՝ կատարելով շփման գիծը հատելու փորձեր, որոնք կասեցուած են ՊԲ-ի ստորաբաժանումներու ուժերով: Հայկական կողմէն կորուստներ չկան: Կատարուածին մասին հանգամանալից տեղեկատուութիւն տրամադրուած է ռուսական խաղաղապահ զօրակազմի հրամանատարութեան:

Արցախի տեղեկատուական շտապը տեղեկացուցած է, որ 1 Օգոստոսին՝ ժամը 22:00-ի դրութեամբ, իրավիճակը յարաբերականօրէն կայուն է եւ կը գտնուի ՊԲ լիարժէք վերահսկողութեան տակ:

«ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ» ԸՆԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԱՆՐԱՅԻՄՔԸ ԵՒ ԵՐԹԸ

29 Յուլիսին Ֆրանսայի հրապարակին վրայ սկսաւ «Դիմադրութիւն» շարժման հանրահաւաքը:

Հանրահաւաքի սկիզբը մօտաւորապէս 7 ամիս կալանաւազարի մէջ եղած Նարեկ Մանթաշեան իր խօսքը սկսաւ՝ ազատութիւն մաղթելով կալանաւորուած միւս գործիչներուն:

«Այս պայքարը քաղաքական չէ, սա մէկու մը համար չէ, սա պայքար է յանուն հայրենիքի, իսկ յաղթանակը շատ մօտ է: Այս պայքարի մասին բարատողները վաղը չեն կըրնար իրենց երեխաներուն աչքերուն մէջ նայիլ, մեր ուրիշ շիտակ է, յաղթանակը՝ մօտ», ըսաւ ան:

Այնուհետեւ ելոյթներ ունեցան Երեւանի պետական համալսարանի տոցենտ, «Համախմբում» նախաձեռնութեան անդամ Մենուա Սողոմոնեան, Վազգէն Սաղաթելեան, ընդդիմադիր պատգամաւորներ Թադէոս Աւետիսեան, Արամ Վարդեանեան եւ Հայկ Մամիճանեան:

Հանրահաւաքի ընթացքին յայտարարուեցաւ, որ «Դիմադրութիւն» շարժումի դաշնակցական երեք երիտասարդները, որոնք ձերբակալուած էին կիւմրեցի «պապիկներուն» ծեծի ենթարկելուն համար, ազատ արձակուած են գրաւի դիմաց: Տարօն Մանուկեան եւ Գոռ Սարգսեան տակաւին կը շարունակեն մնալ կալանքի տակ:

Այնուհետեւ ելոյթ ունեցաւ ՀՀԴ ՊՄ ներկայացուցիչ Իշխան Սահաթելեան:

Ան ըսաւ, որ իշխանութիւնը տակաւին կը շարունակէ իրականացնել քաղաքական հետապնդումներ:

Այնուհետեւ սկսաւ «Դիմադրութիւն» շարժումին երթը: Անդրադառնալով շարժումի յառաջիկայ ընելիքներուն, Իշխան Սահաթելեան տեղեկացուց, որ Օգոստոս ամսուն պիտի ըլլան մարզային այցելութիւններ: Ան ըսաւ, որ արդէն ձեւաւորուած են մարզային խորհուրդները:

Օգոստոսի կիսուն նախատեսուած է նաեւ համահայկական դիմադրութեան ֆորում, ուր պիտի հրաւիրուին Հայաստանէն, Արցախէն, Սփիւռքէն քաղաքական ուժերու հանրածանօթ գործիչներ եւ մտաւորականներ:

ՄԵԶՄԷ ՊԻՏԻ ՉԼՍԷՔ

Վրեժ-Սրբեն

Պիտի չլսեք մեզ մե ձեզ հանգստացնող խօսքեր: Զանգիստ չէ Զայաշխարհը ահա արդեն քանի՜ դար է ի վեր: Մենք կը զգանք այդ անհանգստությունը, այդ իսկ պատճառաւ ծնունդ ենք ամեր 132 տարի ամաջ: Մենք կը կրենք այդ անհանգստությունն ու կ'ենթարկուինք անոր հետեւանքներուն, եւ մեր նպատակն է, որ ազգը հաւաքաբար կրէ այդ անհանգստությունը, որպէսզի ի վերջոյ կարենանք յաղթահարել մեզ անհանգստացնող ազդակները, եւ այս արեւուն տակ մենք ալ ապրինք հանգիստ միւս ժողովուրդներուն հետ:

Պիտի չլսեք մեզ մե ձեզ հանդարտեցնող խօսքեր: Ինչպէ՞ս կրնանք ձեզ հանդարտեցնել ուզել, երբ ամեն օր հալածանքի ենթարկուած էք, եւնք բոլորս միասին: Կը հալածուինք տեւաբար, որովհետեւ չենք ուզեր հրաժարիլ մեր ինքնութենէն, երես դարձել մեր հաւատքին, այլոց լեզուներով փոխարինել մեր լեզուն, մերուիլ ուրիշներու, խառնուիլ, փոշիանալ ու անհետանալ: Ոճիր պիտի ըլլայ ձեզ հանդարտեցնելը, մղելը, որ համակերպիք, հաշտուիք, ընդունիք ձեզի պարտադրող ճակատագիրը:

Պիտի չլսեք մեզ մե ձեզ ինքնախաբերութեան մղող խօսքեր: Այո՛, մենք ալ տեսած ենք արութեան գործեր, մենք ալ ունեցած ենք փայլուն յաղթանակներ, այո՛, մենք ալ քաղաքակրթութիւն ենք կերտած ու աշխարհին բաշխած «միտք, առած, երգեր», բայց չենք կրնար անոնցմով շլանալ ու չտեսնել մեր ներկայ վիճակը: Չտեսնել մեր ինքնութիւնը պաշտպանելու անկարողութիւնը, մեր սահմանները պաշտպանելու անկարողութիւնը, մեր իրաւունքները պաշտպանելու անկարողութիւնը:

Պիտի չլսեք այդ խօսքերը, բայց պիտի լսեք այլ խօսքեր: Պիտի լսեք կռիւի մղող կոչեր, յարատեւ կռիւի, ինչպէս պատգամեր է մեզի մեր հիմնադիրներէն անմահ Քրիստափոր՝ յիշեցնելով, թէ ազատութեան հասնելու համար տարբեր ազգեր որքա՛ն երկար մարտնչել են՝ 50 տարի, 100 տարի, իրլանտացիները՝ 600, հիմա արդէն անելի քան 700 տարի...

Պիտի լսեք բողոքի պոռթկումներ, ընդվզումի փայլատակումներ, ըմբոստացման հրաւերներ ընդդէմ մեր դէմ խիւստող դաւերուն, մեզ տակաւին ա՛լ անելի ճնշելու փորձերուն, մեզ նորանոր ցեղասպանութիւններու, մաքրագործումներու ենթարկելու նկրտումներուն:

Պիտի լսեք եւ պահանջատիրական խօսքեր, պահանջատիրական՝ ուղղած ամենէն ամաջ մենք մեզի, ապա՝ նաեւ աշխարհին: Պահանջատիրական՝ մեր տունը կարգի դնելու, մեր ուժերը համախմբելու, մեր միջոցները խնայելու եւ ամրապնդելու, մեր արժեքներուն ու մեր պատմութեանը տեր կանգնելու, մեր թիրախները յստակացնելու, մեր հարուածներն անշեղ դարձնելու ու անվիատ շարունակելու մեր հայամարտը, իսկ մեր դրացիներէն, մեր դաշնակիցներէն ու մեր բարեկամներէն պահանջելու, որ տարածաշրջանի խաղաղութեան սիրոյն, աշխարհի՛ խաղաղութեան սիրոյն հասկնան, որ իւրաքանչիւր ազգ բոլորին հաւասար իրաւունքներ ունի, իրաւունքներ՝ խաղաղ ապրելու եւ ստեղծագործելու:

Մենք մեր այս ինքնութենէն, մեր այս ամաքելութենէն հրաժարողը չենք: Այլապէս կը դարձնենք մենք մենք ըլլալէ: Կը կորսնցնենք գոյութեան մեր իրաւունքը:

Այո՛, 132 տարեկան երիտասարդէ մը դուք երբեք պիտի չլսեք պարտութեան համակերպելու խօսքեր:

«Դրօշակ» թիւ 7 (1668), 2022թ.

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ Զանգուցեալ ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԵՍԳՈՒՊԵՍՆԻ Զանգուցեալի մահուան Ա. տարելիցի հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Օգոստոս 2022-ին, յաւարտ Ա. եւ Անմահ Պատարագի, Ա. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, Վիլլաներ - Զալեպ: Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին «Նիւ Սպիտակ» ճաշասրահէն ներս:

ԱՐՑԱԽԻ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՊԱՆՈՒՄՆ ՈՒ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ՝ ԶԻՄՆԱԿԱՆ ԹԻՐԱՆ

Զայ ժողովրդի ազգային ազատագրական պայքարի վերջին 30 տարիների գլխաւոր յաջողութիւնն Արցախի անկախութիւնն է՝ պետականութեան անկախութիւնը: 2020թ. պատերազմի հետեւանքով խախտուել է Արցախի Զանրապետութեան տարածքային ամբողջականութիւնը, որի պատճառով սասանուել է պետական համակարգը, այնուամենայնիւ՝ Արցախի Զանրապետութեան անկախութիւնը փաստ է, գոյութիւն ունեցող իրողութիւն եւ լինելիութեան հիմք:

ԶԶ իշխանութիւնների վարած աղետաբեր արտաքին քաղաքականութեան հետեւանքները չէզոքացնելու համար ազգու փաստարկ է իրաւական առումով՝ հայ ժողովրդի մի հատուածը ներկայացնող պետութեան անկախութիւնը եւ այդ պետութեան հակադիր տեսակետների արծարծումն ու հանրայնացումը, յատկապէս՝ միջազգային բեմահարթակում: Կարելոր է մէկ անգամ եւս շեշտել, որ ԶԶ արտաքին քաղաքականութեանը հակադրուելու հարցում Արցախի բոլոր քաղաքական ուժերը եւ պետական համակարգի բոլոր օղակները համակարծիք են եւ համահունչ յայտարարութիւններով հակազդել են դրան:

Արցախի պետութեան ներքին կառավարման գործառնջը եւս կարելորագոյն ազդակ է յետպատերազմեան շրջանում ամաջացած խնդիրների եւ անկայ դժուարութիւնների յաղթահարման առումով: Պետք է խոստովանենք, որ կառավարման համակարգը փորձառու աշխատուժի բացակայութեան եւ եղած մարդուժի անկարողութեան հետեւանքով բաւականին տկարացած վիճակում է: Այս հարցին Դաշնակցութիւնը բազմիցս անդրադարձել է՝ քննադատելով իշխանութիւնների քաղաքային քաղաքականութիւնը: Տակաւին շատ անելիքներ կան այս ասպարեզում:

Արցախում սկսուել է երկրի մայր օրէնքի՝ Սահմանադրութեան փոփոխութեան գործընթացը: Առաջիկայում հանրութեանն է ներկայացուելու մասնագիտական յանձնախմբի կողմից մշակուած նոր Սահմանադրութեան նախագիծը, որը հաստատուելու է հանրաքուէի միջոցով:

Զարկ ենք համարում շեշտել, որ հայեցակարգային առումով Արցախի խորհրդարանական բոլոր քաղաքական ուժերը համախոհութիւն են ունեցել Սահմանադրութեան փոփոխութիւնների հիմնական դրոյթների վերաբերեալ: Նոր Սահմանադրութեան ընդունումը պետք է դիտարկուի որպէս պետականութեան հիմքերի ամրապնդման առիթ:

Չենք կարող շրջանցել նաեւ Արցախի դերը համահայկական բեմահարթակում: Արցախն այն հարթակն է, որտեղ, անկախ բնակութեան վայրից, գաղափարական հակումից եւ տարիքից, համախմբուել է ազգային նկարագիր ունեցող աշխարհասփիւռ հայութիւնը: Այսօր հայկական իրականութեան մէջ անհրաժեշտութիւն է միասնականութիւնը, եւ այդ առումով եւս Արցախի պետական համակարգը կարելորագոյն անելիքներ ունի:

Վերը նշուած բոլոր դրոյթները նկատի ունենալով՝ Արցախի պետականութեան պահպանումն ու զարգացումն այս դժուարին օրերին գերխնդիր է, հայ ժողովրդի ազգային ազատագրական պայքարի այս հանգրուանի հիմնական թիրախ:

«Ապառաժ»-ի խմբագրական 31 Յուլիս 2022

ԱՆԾԱՆՕԹ...

Սկիզբ՝ էջ 7

Մեռած չենք, պետք չունինք մտածելու մահուան մասին. երբ մեռնինք, արդէն չենք կրնար մտածել»:

Գիրքը սակայն այնքան ալ օգտակար չէ, երբ հարցը ոչ թէ քու, այլ սիրելիի մը կորուստին մասին է: Անշուշտ երբ կ'ողբանք, մենք մեզ է որ կը մտածենք՝ ինչպէ՞ս պիտի ապրիմ իրմէ ետք, ինչպէ՞ս պիտի աշխատիմ առանց իրեն, ի՞նչ պիտի ընեմ միւս-միւսակա ...

Ծովը շատ կը սիրեմ, բայց հակառակ անոր, շատ կը վախնամ անկէ, եւ ամէն անգամ որ ինքզինքս գտնեմ ծովուն բացերը, կը սկսիմ մտածել՝ արդեօք հիմա ինչպիսի՞

ծուկեր կամ վախազդու էակներ կը լողան ոտքերու տակ. մտածումը կը սանձէ հաճոյքս եւ անմիջապէս ափ կը վերադառնամ, որովհետեւ չեմ գիտեր թէ ինչպիսի՞ վախազդու էակներ կան ոտքերու տակ:

Չեմ գիտեր: Կեանքն ալ այդպէս չէ՞, կեանքը, որուն մասին շատ բան, այնքա՛ն շատ բան չենք գիտեր: Մահը անոնց մեծագոյնը:

Եւ կը մնան հաւատքն ու համոզումը. հաւատքը, որ ամէն բան օրինեալ է Տիրոջ կամքով, եւ համոզումը, որ յիշատակները պահելով կարելի է ապրեցնել մեզ մէ հեռացած մեր սիրելիները: Դժուար, բայց գոնէ կարելի համոզում:

Եւ կը մնայ Լոյսը, մութ անցքին վերջաւորութեան: (Այս շաբաթ շատ տխուր եղաւ ...):

ՄԱԿ-ի ՊԵՏՏՈՒԵԱՆ ԶԻՋՅԾ Է ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ԻՐ ԹՈՒԻՐՔԵՐԵԱՆ ԳՐԱՊՈՒԹ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆՇՈՒՄՆԵՐՈՒՄ Ի ՀԵՏԵԻՆԵՐ

Յարութ Սասունեան

Անցեալ շաբաթ Թուրքիոյ կառավարութիւնը դիմեց վախճնելու իր սովորական մարտավարութեան՝ ստիպելով ՄԱԿ-ի բարձրաստիճան պաշտօնէակները՝ ջնջելու Հայոց Ցեղասպանութեան վերաբերեալ իր թուիթթրեան գրառումը:

27 Յուլիսին Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան Գլխաւոր Խորհուրդի նախագահ Ապտուլա Շահին

Ռուբէն Ռուբինեանի, Արտաքին Գործոց Նախարարութեան կին դիւանագետներու հետ եւ Ելոյթ ունեցած Արտաքին Գործոց Նախարարութեան դիւանագիտական դպրոցի ակադեմիական արարողութեան ժամանակ:

Շահինի այցել եւ գրառումներ կարճ ժամանակ անց Թուրքիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը

հիտ թուիթթրեան գրառում հրապարակած է չորս լուսանկարներով, ուր ան պատկերուած է Երեւանի մէջ Հայոց Ցեղասպանութեան յուշահամալիրի մէջ ծաղկեպսակ տեղադրելու պահուն: Ան իր թուիթթին մէջ գրած է. «Ծաղկեպսակ դրի Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերու յուշահամալիրին մէջ: Յատուկ շնորհակալութիւն թանգարան-հիմնարկի տնօրէն Յարութին Մարութեանի եւ Յասմիկ Մարտիրոսեանի թանգարանի մէջ շրջայցի համար»: Մարութեանը այցելուին Նուիրած է Հայոց Ցեղասպանութեան վերաբերեալ գիրքեր եւ ցոյց տուած Ատրայեճանի կողմէ սպանուած հայերու յիշատակին Նուիրուած երեք խաչքարերը:

ՄԱԿ-ի Գլխաւոր Խորհուրդի նախագահի տեղադրած ծաղկեպսակը սպիտակ եւ կապոյտ ծաղիկներով էր, գարդարուած կապոյտ ժապաւենով, որուն վրայ գրուած էր «Միացեալ Ազգեր»: Իր գրառման միւս լուսանկարներուն մէջ կ'երեւեր, թէ ինչպէ՛ս ան մէկ վայրկեան լռութեամբ կը յարգէ զոհերու յիշատակը Յուշահամալիրի անմար կրակին մօտ, կը շրջի Հայոց Ցեղասպանութեան թանգարանին մէջ եւ կը ստորագրէ յուշամատենանի մէջ, ուր գրած է. «Ես շատ յուզուած եմ այս թանգարանը կատարած այցելութենէ: Ընտրական եմ ջերմ ընդունելութեան համար՝ Հայաստան իմ այցելութեան շրջագիծին մէջ»:

Հայաստան կատարած եռօրեայ այցելութեան ընթացքին ՄԱԿ-ի Գլխաւոր Խորհուրդի նախագահը հանդիպած է Հայաստանի տարբեր պաշտօնէակներու, որոնք շարքին՝ նախագահ Վահագն Խաչատրեանի, փոխվարչապետ Համբարձում Մաթեոսեանի, արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեանի, Խորհրդարանի փոխնախագահ

պաշտօնական յայտարարութիւն տարածեց՝ դատապարտելով գայն Հայոց Ցեղասպանութեան յուշահամալիր այցելելու համար եւ պնդելով, որ անոր այցը «Հայաստան օգտագործուած է հայկական միակողմանի պահանջները բացայայտելու նպատակով, եւ Նոյն այդ համաթեքստի մէջ է, որ ան այցելած է այսպէս կոչուած Ցեղասպանութեան յուշահամալիր»: Թուրքիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը ակնարկեց. «Իրմէ կ'ակնկալուէր, որ գործեր արդար եւ անաչառ կերպով, աւելի զգոյշ եւ պատասխանատու ըլլար այս առումով: ՄԱԿ-ի լիազօր մարմիններու անունով հանդէս եկող ներկայացուցիչները պետք է կատարեն իրենց պարտականութիւնները ՄԱԿ-ի իրաւական փաստաթուղթերուն եւ միջազգային իրաւունքի չափանիշներուն ու կանոններուն համապատասխան, մասնաւորապէս՝ 1948-ի Ցեղասպանութեան յանցագործութիւնը կանխարգիլելու եւ պատժելու մասին համաձայնագրի: Մենք կը դատապարտենք եւ կը մերժենք քաղաքական շահարկումներու միջոցով պատմական փաստերն ու միջազգային իրաւունքը խեղաթիւրելու փորձերը: Թուրքիան այն կարծիքին է, որ 1915-ի իրադարձութիւններուն հետ կապուած փաստերը պետք է դիտարկուին լիարժէք, արդար եւ անկեղծ շրջանակներու մէջ»:

Շահին, որ նաեւ Մալտիներու Հանրապետութեան արտաքին գործերու նախարարն է, անմիջապէս ջնջած է Հայոց Ցեղասպանութեան յուշահամալիր այցելութեան մասին իր գրառումը՝ ենթարկուելով թրքական ճնշումներուն:

Մինչ թրքական կառավարութիւնը յաջողած է իր կամքը պարտադրել ՄԱԿ-ի պաշտօնէակին, ոչ

մէկ հայ պաշտօնէակ, որ հանդիպած է ՄԱԿ-ի Գլխաւոր Խորհուրդի նախագահին հետ, ներդրութիւն չէ կրած հարցնելու, թէ ինչո՞ւ ան ջնջեց իր գրառումը, այլեւ քննադատել գայն:

Ի հարկէ, ոչինչ կրնայ արդարացնել ՄԱԿ-ի բարձրաստիճան պաշտօնէակի հլու-հնազանդ պահուածքը, որ ենթարկուած է բռնապետական վարչակարգի հրահանգին, հակառակ ՄԱԿ-ի սկզբունքներուն, զորս պահպանելու երդում տուած էր: Երկու աղբիւրներ հաստատած են թրքական կառավարութեան որոշ գործողութիւնները. Passbluе.com կայքը բացայայտած է, որ Թուրքիա չէր եղել համարած է Շահինի՝ Անգարա այցելութեան իր հրաւերը: Թրքական Superhaber.tv-ն այնուհետեւ բացայայտած է, որ Թուրքիա յետո կոչած է Շահինի հրաւերը՝ 8-12 Օգոստոս մասնակցելու Անգարա կայանալիք դեսպաններու համաժողովին: Թուրքիա հաւանաբար կիրառած է քուլիսային այլ միջոցներ, Շահինին ճնշելու համար:

Շատ վիրաւորական է, որ Շահին, համաձայնելով ջնջել իր թուիթթը, անարգած է Հայոց Ցեղասպանութիւնը, որ հաստատուած է Նոյնինքն ՄԱԿ-ի կողմէ: 29 Օգոստոս 1985-ին, ՄԱԿ-ի «Խորականութեան

կետին մէջ կ'ըսուի. «Նացիստական շեղումը ցաւօք, ցեղասպանութեան միակ դէպքը չէր 20-րդ դարուն: Ի թիւս այլ օրինակներու, որոնք կրնան այդպէս որակուիլ՝ 1904-ին գերմանական կոտորածը հերերներուն, (եւ) Օսմանեան կայսրութեան հայերու ջարդերը 1915-1916 թուականներուն...»: Զեկոյցը կը ներառէր նաեւ Հայոց Ցեղասպանութեան վերաբերեալ ընդարձակ մատենագրութիւն: Այդ գեկոյցի աւելի կանուխ տարբերակը, որ պատրաստած էր Ռուանտայէն ՄԱԿ-ի յատուկ գեկոյցող Նիքոլոլմ Ռուհաշեանը, իր 30-րդ պարբերութեան մէջ ներառած էր Հայոց Ցեղասպանութեան մասին յիշատակում, որ հետագային ջնջուեցաւ ՄԱԿ-ի կողմէ՝ թրքական կառավարութեան չափազանց մեծ ճնշումներուն հետեւանքով: Այս փաստերուն մասին անձամբ գիտեմ, քանի որ 1978-1985 թուականներուն ետեւած եմ ՄԱԿ-ի մէջ (ժընեւ)՝ իբրեւ մարդկային իրաւունքներու հարցերով ոչ-կառավարական կազմակերպութեան ներկայացուցիչ՝ հակազդելով Հայոց Ցեղասպանութեան յիշատակումը ջնջելու թրքական բազմաթիւ փորձերուն:

Հայաստանի իշխանութիւնը կրնայ տեղեկ չըլլալ այս փաստերին: Կ'առաջարկեմ Հայաստանի

կանխարգիլման եւ փոքրամասնութիւններու պաշտպանութեան ենթայանձնախումբը» 15 կողմ, 1 դէմ եւ 4 ձեռնպահ ձայներու յարաբերակցութեամբ ընդունած է Ցեղասպանութեան մասին գեկոյց: «Ցեղասպանութեան յանցագործութեան կանխարգիլման եւ պատիժի վերաբերեալ վերանայուած եւ թարմացուած գեկոյցը» պատրաստած է բրիտանացի յատուկ գեկոյցող Պենըմին Ուիթթըրը: Նոյն գեկոյցի 24-րդ

Արտաքին Գործոց Նախարարութեան, որ խիստ ոճով գրուած բողոք մը ներկայացնէ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան գլխաւոր քարտուղարին, որպէսզի վերականգնէ թուիթթրեան ջնջուած գրառումը եւ ներողութիւն խնդրէ հայ ժողովուրդէն:

Արեւելահայերէնի թարգմանեց՝
Ռուզաննա Աւագեան
Արեւմտահայերէնի վերածեց՝
Սեդա Գրիգորեան

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ Հանգուցեալ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԻՇԽԱՆԵԱՆԻ

Հանգուցեալի մահուան Ա. տարեկիցի հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Օգոստոս 2022-ին, յաւարտ Ս. եւ Ամահ Պատարագի, Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ, Վիլլաներ - Հալէպ:
Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին հանգուցեալին բնակարանէն ներս:

Թուրքիոյ նուրջ

ՉԱՌՈՒՑՕՐԱՌԻՆ ՈՒՉՊԵՔԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԽՕՍԱԾ Է ՀԱՅ-ԹՐԵԱԿԱՆ ՈՒ ՀԱՅ-ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԱԿԱՆ ՓՈՐԾԸՆԹԱՅՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

2 Օգոստոսին Տաշքենթի մէջ տեղի ունեցած է Թուրքիա-ուզպեքիստան-ատրպեյճան արտաքին գործոց եւ փոխարդուութեանց նախարարներու ժողով, որուն ընթացքին Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մելուք Չաւուշօղլու անդրադարձած է միջին միջանցքի, հայ-թրքական ու հայ-ատրպեյճանական բանակցութիւններու նիւթերուն:

Միջին միջանցքի մասին խօսելով՝ Չաւուշօղլու հետեւեալ շեշտադրումները կատարած է. «Այս ճգնաժամային միջավայրը իր բերած վտանգներով մէկտեղ նոր կարելիութիւններ կը շնորհէ: Հակառակ խորացող ուժային մրցակցութեան, Եւրասիան եւ պատմական Մետաքսի ճանապարհը կրկին առեւտրական կեդրոնական երթուղիի կը վերածուին»:

Նշելով, որ աշխարհի ամենամեծ առեւտրի ծաւալը Ասիոյ ու Եւրոպայի միջեւ է՝ Չաւուշօղլու կարեւոր համարած է առեւտրային հոսքերու կառավարումը, մասնաւորապէս որ աշխարհաքաղաքական խնդիրները Չինաստանը Եւրոպային միացնող Հիւսիսային միջանցքին այլընտրանք հանդիսացող Միջին միջանցքի համար նոր կարելիութիւններ ստեղծած են:

Հին աշխարհի ամենակարեւոր ճամբուն՝ Մետաքսի ճամբուն վերաշխուժացումը, թուրք նախարարին կարծիքով, աւելի կը միաւորէ թրքական աշխարհը:

Իսկ հայ-թրքական ու հայ-ատրպեյճանական գործընթացներուն մասին Չաւուշօղլու մասնաւորապէս ըսած է. «Պատմական Շուշիի հռչակագրով Ատրպեյճանի հետ մեր յարաբերութիւնները բարձրացուցինք դաշնակցային մակարդակի: Ատրպեյճանի յարթանակով Հարաւային Կովկասի մէջ աշխարհաքաղաքական նոր հաւասարակշռութիւն՝ ձեւաւորուած է, որով պիտի շահին կայունութեան եւ համագործակցութեան կողմնակից երկիրները: Մենք կոչ կ'ուղղենք, որ բոլորը այս կարելիութիւնը գնահատեն: Կ'աջակցինք Ատրպեյճանի եւ Հայաստանի միջեւ ճամբաներու ապաշրջափակման, սահմանազատման եւ խաղաղութեան պայմանագրութեան առընչուող բանակցութիւններուն: Մենք այլ յարաբերութիւններու կարգաւորման համար քայլերու կը ձեռնարկենք, յատուկ ներկայացուցիչներու հանդիպումներուն միջոցով եւ Ատրպեյճանի հետ խորհրդակցելով կը յառաջանանք»:

Ան շեշտած է, որ Թուրքիան կ'ապահովէ անհրաժեշտ աջակցութիւն «արեւելեան Չանգեզուրի» եւ Ղարաբաղի տնտեսական գոտի վերակազմաւորման եւ զարգացման համար:

ՓՄԵՒՆԵԱՆԻ ՀԵՏ ՄԵՆՔ ԼՐԻՒ ՀԱԿԱՌԱԿ ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ՈՒՆԻՆՔ ՀԱՅ ԱԶԳԻ ԱՊԱԳԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ

«Թիրախաւորելով հայ դատի պաշտպանները, ովքեր կը գործեն Սփիւռքի մէջ յօգուտ Հայաստանի եւ Արցախի՝ Հայաստանի կառավարութիւնը կը պաշտպանէ Անգարայի եւ Պաքուի շահերը: Այս անջրպետը ստեղծելով Սփիւռքի եւ Հայաստանի միջեւ՝ Փաշինեան կը թուլացնէ Սփիւռքն ու Հայաստանը: Մենք այսօր գիտենք, որ Հայաստանի առնչուող Փաշինեանի ծրագիրները կը թուլցնեն երկիրը՝ զայն թրքական վերահսկողութեան տակ դնելով»:

լով: Փաշինեան համաձայնած է նաեւ Արցախը գիշիւ Ատրպեյճանին: Այս պարունակին մէջ է, որ ան որոշեց պատերազմ մղել Սփիւռքի դէմ, որ նուիրուած է հայկական դատի, Հայաստանի եւ Արցախի պաշտպանութեան: Փաշինեանի հետ մենք լրիւ հակառակ պատկերացումներ ունինք հայ ազգի ապագային մասին», «Հրապարակ»ի հետ զրոյցի ընթացքին ըսաւ Ֆրանսահայ կազմակերպութիւններու համակարգող, ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ Մուրատ Փափագեան:

Փափագեան աւելցուց. «Մենք կողմ ենք Հայաստան-Սփիւռք միութեան: Սակայն Փաշինեան կը ձգտի Հայաստանը տարանջատել Սփիւռքէն, իսկ մենք՝ հօգորացնել Սփիւռքն ու Հայաստանը, ան կը ձգտի թուլցնել Սփիւռքն ու Հայաստանը, իսկ մենք՝ Հայաստանի ապագայի յաւակնոտ տեսլական ունինք, ինք ինքնութիւն չունեցող Հայաստան կ'ուզէ, իսկ մենք՝ ազատ եւ

ԼԻՐԱՆԱՀԱՅ...

Սկիզբ՝ էջ 7

դութիւններու եւ փոքրագիր աւանդութիւններու տարբերութիւնը՝ նշեց, որ գլխագիր Աւանդութիւններէն պէտք չէ հեռանանք, սակայն փոքրագիր աւանդութիւնները կարելի է բարեփոխել եւ պատշաճեցնել ներկայ աշխարհի պայմաններուն: Երբ չենք կրնար փոխել աւանդութիւնները, կը նշանակէ թէ մենք պէտք է փոխուինք:

Սրբազնագոյն Հայրապետը իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ նաեւ Սփիւռքի մէջ գաղութաշինութեան եւ համայնքի պահպանութեան համար եկեղեցի-դպրոց-ակումբ եռանկիւնին հիմնական դերակատարութեան: Ան ըսաւ, որ ներկայիս նոյնիսկ Լիբանանի հայահոծ շրջանները չեն պահեր իրենց անցեալի դիմագիծը եւ այս հարցին հարկ է գգուշութեամբ մօտենալ, որպէսզի չքանդուին հիմնուած համայնքները: Այս իմաստով ան արժեւորեց նորարարութեան պայմաններու լոյսին տակ մեր ինքնութիւնը պահելու համար ազգու միջոցներ որոնելը, որովհետեւ եղածը պահել համահաւասար է մեր ունեցածը կորսնցնելու: Այս ծիրին մէջ ան ընդգծեց ինքնա-

հասկացողութեան եւ ինքնաքննարկումի անյետաձգելի անհրաժեշտութիւնը:

Լուսարձակի տակ առնելով երիտասարդին հաւաքական կեանքի մասնակցութիւնը՝ Հայրապետը յայտնեց, որ հոն նախանշ կայ եւ այս մէկը իր անդրադարձը կ'ունենայ հաւաքական պատկանելիութեան: Ան քաջալերեց երիտասարդները ունենալու եղափոխելու եւ ինչու չէ նաեւ, ի պահանջել հարկին, յեղափոխելու հաւաքական կամքը, որպէսզի լոկ լոկ ունենան սահմաններուն մէջ չմնայ հաւաքական կեանքի բարեփոխութիւնը, որ առաջին հերթին կը սկսի անհատական մակարդակի վրայ:

Իր խօսքի աւարտին, Վեհափառ Հայրապետը նաեւ լսեց երիտասարդներուն մտահոգութիւնները եւ պատասխանեց անոնց հարցումներուն, որոնք առաւելաբար առնչուած էին երկրին ընկերատնտեսական տագնապին հետեւանքով գաղութի երիտասարդ տարրերուն արտագաղթին, գաղութին նօսրացման, լիբանանահայ համայնքի կշիռին երկրին մէջ, երիտասարդներու գործի եւ ուսանողութեան առիթներ ստեղծելու եւ մեր ազգային կեանքին մէջ եկեղեցւոյ դերակատարութեան:

ժողովրդավար Հայաստան: Ան կը ցանկայ Հայաստանի մէջ մենաստիրական վարչակարգ հաստատել, կ'ուզէ Սփիւռքի, Հայաստանի մէջ իր վերահսկողութիւնը հաստատել, որպէսզի իր ծրագիրը իրականացնէ՝ Հայաստանը թրքական եւ ատրպեյճանական տնտեսութիւններու տիրապետութեան տակ: Այս պատճառով ալ ան կ'ուզէ օր առաջ հաստատել հայ-թրքական յարաբերութիւնները:

«Փաշինեան պիտի ընդունի Անգարայի պայմանները՝ սկիզբը՝ Թուրքիոյ ներկայ սահմանները պիտի ճանչնայ, յետոյ՝ Ատրպեյճանի ու Ատրպեյճան-Արցախ սահմանները, յետոյ՝ պիտի հրաժարի Հայոց Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացէն: Փաշինեան ուժեղ է՝ հայերը ուրանալու եւ արտաքսելու ոլորտին մէջ, ան ուժեղ է հակառակորդները բանտարկելու իմաստով, սակայն՝ թոյլ է հայ ժողովուրդին շահերը պաշտպանելու հարցով:

«Եկած է ժամանակը արթննալու, հրաժարելու այս նախագիծէն, որ հաւասարազօր է հայ ժողովուրդի ինքնասպանութեան:

«Ամենադժբախտը պիտի ըլլան Հայաստանի հայերը, ովքեր պիտի յայտնուին Թուրքիոյ եւ անոր արդիւնաբերութեան տնտեսական, հետեւաբար՝ քաղաքական տիրապետութեան տակ: Ընկերներուս հետ, մենք կը կազմակերպուինք՝ պաշտպանուելու, եւ աշխարհին ապացուցելու, թէ ի՞նչ կ'ընէ Փաշինեան Հայաստանին»:

Նարինէ Ղուկասեան

Պրիմակետ

ԱՆՃԱՆՕԹ ԵՒ ՎԱԽԱԶԴՈՒ Վիզեն ճիգմեճեանի անթառամ յիշատակին

Մարուշ Երամեան

Գրեթէ տասնամեակ մը կամ անելի առաջ Զաթարի գիրքի տարեկան ցուցահանդեսի շրջանին հոն էինք եւ անշուշտ այցելեցինք այն հըսկայ սրահը՝ Ցուցահանդեսներու տարածքը, ուր տարբեր երկիրներու հրատարակչատուներ իրենց արտադրութիւնը ցուցադրէին: Որքան տպաւորիչ էր գիրքերու առատութիւնը, այնքան եւ անելի տպաւորիչ էր այցելուներուն ու բազմաթիւ լեցուն տոպրակներով դուրս եկողներուն թիւը, մեծ մասը տեղացիներ, իրենց ձիւնասպիտակ կալապիտներով:

Այնպէ՛ս նախանձս շարժեր էին...

Բաւական գիրք գնեցի հնդկական տաղաւարէն. այդ երկիրը այսօր աշխարհի մեծագոյն ֆիլմարտադրող երկիրը ըլլալու կողքին, - բոլորին ծանօթ է Պոլիուուտը, - Եւ նաեւ առատ եւ աժան գիրքերու հրատարակութեան երկիր որպէս:

Տաղաւարի պատասխանատուն, տեսնելով գիրքի սերս, ըսաւ.

-Վերջին օրը բոլոր գիրքերը կէս գինով պիտի տամ:

Կրնայի՞ չէրթալ:

Գացի եւ երկու մեծ, լեցուն տոպրակներով վերադարձայ:

Անոնք որոնք գիրքերու սիրահար են, անպայման ապրած են հաճոյքը, որ նոյնքան մեծ է, որքան գիրք գնելու հաճոյքը՝ տուն հասնիլ, ձեռք առնել նոր գնուած գիրքը, 2024փետլ կողքը, երբեմն նաեւ հոտ քաշել էջերէն (շատեր նկատելով այս արարքս զարմանքով եւ քիչ մըն ալ կասկածով դիտած են զիս) ու յետոյ միայն ընթերցումը սկսիլ:

Եւ որովհետեւ գնած գիրքերու քանակը մեծ էր, թէյ մը պատրաստեցի, անկիւնի լուսամտի վառեցի եւ նստայ առաջին ըմբռնումի վայելքը ապրելու:

Սքանչելի վայելք մը. բայց երբ ձեռք առի տոպրակին վերջին գիրքը, ... սառեցայ.

The Penguin Book of Death (Փենկուին հրատարակչութեան Մահուան Գիրքը):

Ո՞վ դրեր էր այս գիրքը իմ տոպրակին մէջ. չէի յիշեր ընտրած ըլլալս զայն, նոյնիսկ չէի յիշեր նման գիրք մը տեսած ըլլալս:

Այսօր կը մտածեմ, որ թերեւս տաղաւարի պատասխանատուն որպէս «Նուէր» դրեր էր գիրքերուս հետ, այս տասը օրերուն ընթացքին չձախուած այդ գիրքը: Թերեւս:

Տրամադրութիւնս գահավեժ անկում կրեց (եթէ չքաշուէի, պիտի գրեի՝ ք*ք. եղաւ). խայթուածի պէս նախ գիրքը ձեռքէս ձգեցի, ապա անկողնիս քովի դարանին ամենէն հեռու անկիւնը թխմեցի: Նախապաշարուէր էի:

Նախապաշարուէմ էր, թե՛ նախագագուցում, որովհետեւ այդ տարին էր որ Գեորգը կորսնցուցի:

Գիրքը երկար ժամանակ մնաց չընթերցուած:

Այս ընթերցուած գիրքերուն հարցն ալ ուրիշ «ախտ» մըն է, որմէ անպայման կը վարակուին բոլոր գրքասերները՝ գիրք գնել, բայց տարբեր պատճառներով չկարդալ, գլխաւոր պատճառը ըլլալով ժամանակի չգոյութիւնը: Ծաբոնցիները նոյնիսկ յատուկ բառ մը ունին (հնարե՞ր են) այս երեւոյթին համար՝ Tsundoku, որ ճիշդ ա՛յդ կը նշանակէ՝ «Գիրքեր գնելու եւ գանտըք բնաւ չկարդալու արուեստը»: Կը տեսնե՞ք, գիրք գնելն իսկ արուեստ կը համարուի (թե՛ արդեօք գիրք չկարդալը նկատի ունին որպէս արուեստ ...):

Մարք Թուէյնն ալ ժամանակին անդրադառնալով ասոր, ըսեր է՝ «Դասական, այսինքն գիրք մը, որ ամէն մարդ կը գովէ եւ ոչ ոք կը կարդայ»: Զետաքրքրական է:

Ինչ եւ է:

Օր մըն ալ քաջութիւնս հաւաքեցի եւ որոշեցի կարդալ The Penguin Book of Death-ը: Եւ ո՞վ զարմանք, գիրքին ընթերցումին հետ խաղաղութիւն մը իջաւ վրաս, վախերս փարատելով:

Այս գիրքը իր կողքին տակ կը հաւաքէ այն բոլորը, որ ըսուած է մահուան մասին, եգիպտացիներու նշանաւոր «Մահուան Գիրքը»-էն մինչեւ 20-րդ դարու բանաստեղծներու եւ փիլիսոփաներու գրութիւնները:

Երանի իւրաքանչիւր անձ առիթ ունենայ այս գիրքը կարդալու, կը մտածէի ամէն անգամ, որ քանի մը էջ կարդայի:

Ամենէն անելի զիս տպաւորած է այս խօսքը՝ «Այնքան ատեն որ

Շար.՝ էջ 4

ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԵՒ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԸ ԶՐՈՅՑ ՈՒՆԵՑԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌ-ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՀԵՏ

«Սփիւռքի Տարի» հռչակման առնչուած աշխատանքներու ծիրին մէջ, Շաբաթ, 30 Յուլիս 2022-ին, լիբանանահայ երիտասարդական եւ ուսանողական միութիւններէն անելի քան 80 երիտասարդներ հաւաքուած էին Ս. Աստուածածնայ Վանքի համալիրէն (Պիքֆայա) Ներս գտնուող Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեվանքի սրահին մէջ, մասնակցելու համար ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Սրբազնագոյն Զայրապետին հովանաւորութեամբ Զայ Եկեղեցւոյ Զամալսարանական Ուսանողներու Միութեան կազմակերպած «Սփիւռքահայ երիտասարդը՝ Այսօր եւ Վաղը» խորագրեալ միօրեայ զրոյցին:

Զրոյցին միացաւ նաեւ Վեհափառ Զայրապետը եւ անելի քան մէկ ժամ հանդիպում ունեցաւ մասնակից երիտասարդներուն հետ, որոնք առիթը ունեցան նաեւ Զայրապետին ուղղելու իրենց հարցումները եւ կիսելու իրենց մտահոգութիւնները:

րին Ս. Օծութիւնը:

Զայրապետը դիտել տուաւ, որ երիտասարդներուն մասին չէ որ պետք է խօսիլ, այլ՝ անոնց հետ պետք է խօսիլ, որովհետեւ երկխօսութեան ճամբով աւագ սերունդն ու նոր սերունդը գիրար կրնայ լսել ու ճանչնալ: Երիտասարդութիւնը ըսելիք եւ ընելիք ունի: Աւագ սերունդը առաւելաբար դէպի անցեալ կը նայի, որովհետեւ անելի գոյուաւոր մօտեցում կ'ունենայ ապագայի նկատմամբ, իսկ նոր սերունդը՝ անելի յանդուգն կերպով դէպի ապագայ: Այս ծիրին մէջ Զայրապետը անդրադարձաւ արհեստագիտութեան եւ ճարտարագիտութեան նորարարութիւններուն ճամբով երիտասարդութեան կարեւոր ներդրումին որբէւ համայնքային ծրագրի մէջ եւ յորդորեց չվախնալ քննելէ հայկական կառոյցներուն իրավիճակները, որպէսզի կաղապարուած մտածողութիւններու մէջ մնալով չիլինան անոնք: Զայրապետը նաեւ

Ողջունելով երիտասարդները՝ Զայրապետը իր ուրախութիւնը յայտնեց ի տես անոնց ներկայութեան ու գործն մասնակցութեան, որոնք մեր ազգը դիմագրաւող մարտահրաւերներուն նկատմամբ պատասխանատուութեամբ իրենց ներդրումը բերելու յանձնառութիւնն ու գիտակցութիւնը ունին եւ որոնք կը հաւատան, թէ մեր ազգի ներկային ու ապագային երաշխաւորներն են իրենք: Վեհափառ Զայրապետը կարեւորութեամբ ընդգծեց, որ ընկերութիւն մը ապագայ չի կրնար ունենալ առանց երիտասարդ խաւին եւ անոր հիմք եւ այժմեականութիւն տուող ու ապագային բացող ուժը երիտասարդութիւնն է: Սա տեսութիւն չէ եւ ոչ ալ պետք է ըլլայ, այլ՝ կեանքի պետք է վերածուի: Իմ սպասումս է, որ մեր կեանքի գանազան բնագաւառներու ղեկավարները եւ այսպէս մտածեն, ծրագրեն ու գործեն. իսկ երիտասարդութիւնը, իր կարգին, այսպէ՛ս ընելու պատրաստակամութիւնը ունենայ, ըսաւ Նո-

յայտնեց, որ բնական երեւոյթ է տեսակետներու գանազանութիւնը համայնքային կեանքէն ներս եւ այս պարագային երիտասարդութեան դերակատարութիւնը ճշդորոշիչ է, որովհետեւ ինք է ներկայ աշխարհին հետ ամենէն շատ քայլ պահողը: Թէ՛ եւ իբրեւ հայ մէկ ազգի կը պատկանիլը, սակայն իւրաքանչիւր գաղութ իր միջավայրին ազդեցութիւնը կը կրէ իր հաւաքական ինքնութեան մէջ: Շարունակելով իր խօսքը՝ Զայրապետը անելցուց. «Մենք սերտօրէն իրարու ազնուցուած ենք: Զասարակաց արժէքներ ու աւանդութիւններ ունինք, որոնք ոչ միայն մեզ կը միացնեն, այլ նաեւ մեր ինքնութիւնը կ'երաշխաւորեն: Զետեաբար, հարկ է ծայրայեղօրէն ըլլալ գոյշ, որպէսզի մեզ միացնող հասարակաց արժէքները տեղի չտան միջավայրի արժէքներուն եւ աւանդութիւններուն դիմաց»: Վեհափառ Զայրապետը ապա սահմանելով գլխագիր Աւան-

Շար.՝ էջ 6

ԵՐԲ ԿՐ ԿԱՐԴԱՍ

Խորեն Քինյ. Պերթոզեան

Երբ կը կարդաս հոգւով- սրտով
Կեդրոնացած՝ արթուն միտքով
Հարստացած նոր բառերով
Ճիգ կը թափես տոկուն կամքով
Կը հայանաս խելքով- խորքով:

Երբ կը կարդաս համով- հոտով
Հրաշք լեզուդ վայելելով
Հայատառին միշտ կառչելով
Դուն կը դառնաս հայ արմատով
Իրողապէս ողն ու ծուծով:

Երբ կը կարդաս անկեղծ սիրով
Օր ըստ օրէ գարգանալով
Մտապաշար ունենալով
Պիտի խօսիս սահուն ոճով
Հաստատապէս հայ մնալով:

Երբ կը կարդաս բուն փափաքով
Մտքի հաճոյք ստանալով
Մեսրոպաշունչ ապրումներով
Պիտի ըլլաս սրտբաց կերպով
Գրասեր մարդ՝ բարի երթով:

Երբ կը կարդաս համբերանքով
Յոյժ կարեւոր նիւթ ընտրելով
Բառամթերք ամբարելով
Կը տարածես գանձեր գիրով
Հայասերի ջերմ հպումով:

Գրիչ շարժողն իր վաստակով
Կարդացողն ալ իր մեծ դերով
Երկուքը նոյն նպատակով
Կը վկայեն ճարտար ձեւով
Թէ հայը կայ գիրով- գիրքով:

Մայրենիիդ մօտենալով
Նշխար լեզուիդ հոգ տանելով
Թարգմանչացի սուրբ խորհուրդով
Երկնաբարբառ աղօթքներով
Պիտ՝ սփռես լոյս՝ մուտքով- ելքով:

ՊԱՇՏՈՆԵԱՅԻ ԿԱՐԻՔ

Չուարթնոց վարժարանը կարիքը ունի հետեւեալ պաշտօններուն.

- Միջնակարգի անգլերէնի ուսուցիչի,
- Մանկապարտեզի ուսուցչուհիի,
- Տնտես-մայրիկի:

Փափաքողները կրնան ներկայանալ Չուարթնոց վարժարան Երկուշաբթի եւ Երեքշաբթի օրերը:

Հեռաձայն. 4644104 - 0947 787260:

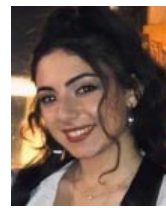
www.kantsasar.com

www.kantsasar.com

www.kantsasar.com

Երիտասարդական Ոսպնեակ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱՐԱՆ ԱՅՅԵԼԵԼԷ ԿՐ ՎԱԽՆԱՔ

Մարինա Ասատուրեան

«Վարդ սիրողը՝ փուշերուն կը դիմանայ»: Յաճախ կը լսեք ժողովրդրդային այս խօսքը, բայց մարդ արարածը իւրովի կը հասկնայ անոր իմաստը, երբ փորձառութիւն ձեռք կը ձգէ:

Նման փորձառութիւն մը ապրեցայ, երբ ըմբռնեցի ատամնաբուժութեան համալսարանէն ներս ուսմանս չորրորդ տարուան դժուարութիւնները, բայց եւ այնպէս նախասիրած ճիւղս ընտրած ըլլալով շանք չխնայեցի ու հասայ աւարտական կարգ:

Ուսմանս ուղին հետաքրքրական փուլերէ անցաւ: Երբ երրորդ տարին ամբողջացուցի, արդէն ըմբռնած էի որ շատ մը մարտահրաւերներու դիմաց պիտի կանգնէի ու անձամբ ջանայի յաղթահարել գտնուել: Գործնական առարկաներու նիշերս ապահովելու համար, գործընկեր, պետք է վատառողջ ատամներ ունեցող մը գտնելի եւ համալսարանի վերահսկիչներուն հսկողութեան տակ բուժելի գինք:

Կ'ենթադրեի, որ պարզապէս վատառողջ ատամներ ունեցող անձ մը գտնելն էր դժուարութիւնը, բայց օրերու ընթացքին նկատեցի, որ մարդիկ ատամնաբուժի աթոռին նստեցնելը եւ գիրեք բուժման ենթարկելու համար համոզելը աւելի դժուար են:

Կրնա՞ք պատկերացնել, որ մինչ ատամնաբուժը կը փորձէ համոզել անհատ մը, որ ատամներուն հոգ տանի, խնդրոյ առարկան նկատել կու տայ, որ կը սարսափի ատամնաբուժէն... Այս վախը յաղթահարել տալու համար ալ բաւական գործ ունի ատամնաբուժը, ըստ երեւոյթին:

Ի դէպ, յիշեմ որ ատամնաբուժութենէ վախնալը ո՛չ տարիքի հետ կապ ունի, ոչ ալ կազմուածքի կամ սեռի: Առիթով մը 30-ը անց երիտասարդ մը, որ Հայկաի պատերազմի օրերուն ապրած էր ամենէն վտանգաւոր շրջաններէն մէկուն մէջ ու այնքան դիմացկուն դարձած էր՝ լսելով հարիւրաւոր պայթիւններ ու ապրելով ռաբակոծութիւններու ցնցումներ, ի գարմանս բոլորին ամբողջ մարմնով ցնցուիլ սկսաւ, երբ ատամնաբուժական գործիքիս վզոցը լսեց...:

Տակաւին ուրիշ մը հազիւ բերանը լայն բացած տեսաւ բերնին մօտեցող սարքը, ցաւի ճիչ արձակել սկսաւ, նախքան գործիքին բանիլը...:

Մենք՝ ատամնաբուժներս, սակայն, յուսահատելու չենք երբեք: Պիտի փորձենք փարատել մարդոց վախը, որ հաւանաբար հետեւանք է նախապէս պատահած դիպուածի մը, կամ մարդոց ըսի-ըսաւին:

Այս առիթով նման վախէ տառապողներուն կ'առաջարկեմ.
1-Եթէ կարելիութիւն ունիք, կանուխ ժամերու այցելեցէ՛ք ատամնաբուժարան, որպէսզի առաջին այցելուն ըլլաք եւ նախորդ այցելուին վիճակէն չազդուիք:

2-Վստահելի անձի մը ընկերակցութեամբ ներկայացէ՛ք ատամնաբուժին:

3-Եթէ վախի աղբիւրը գործիքին վզոցն է, ականջակալներ օգտագործելով երաժշտութիւն ունկնդրեցէ՛ք:

4-Իսկ եթէ բժիշկին աշխատանքին ընթացքին վախ կը յառաջանայ ձեր մէջ, ձեր աչքերը փակեցէ՛ք, խոր ներշնչեցէ՛ք ու արտաշնչեցէ՛ք եւ բոլորովին տարբեր նիւթի մը մասին մտածեցէ՛ք:

Պետք է ըմբռնել վերջապէս, որ ոչ թէ ատամնաբուժն է վախազդուն, այլ՝ ատամին ցաւը, որ մեծ հաւանականութեամբ յառաջացած է ատամին ամենափոքր հարցը անտեսելուդ հետեւանքով:

«ԳԱՆՁԱՍԱՐ»

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹԻ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄ

Խմբագիր՝ Չարմիկ Զիլմբօշեան-Պողկեան
Սրբագրիչներ՝ Նուշիկ Սողոյեան-Առաքելեան
Վեհան Պարսումեան

Ձեւաւորող՝ Յովսէփ Զալօղլեան
Գրաշար՝ Անի Թովալեան-Սարուխան
Արաբերէն լուրերու թարգմանիչ՝ Մարեն Պապեան-Աղայեկեան
Կայքէջի պատասխանատու՝ Աւօ Պողոսեան
Լուրերու պատասխանատու՝ Լուսին Ապաճեան-Զիլմբօշեան
Հաշուապահ՝ Յովիկ Պարսումեան
Ցրուիչ՝ Չոհրապ Կարապետեան

Նշանք

ՄԵՂԱԴՐԱՆՔ

Նայիրի Աստուրեան-Ֆրանկեան

«Մի՛ մեղադրեք, գլխուդ կու գայ»:

«Մի՛ մեղադրեք, մի՛ այսպաներ կամ մեծ մի՛ խօսիր... գլխուդ կու գայ»

ժողովրդական ասացուածքը լաւապէս ըմբռնած եմ:

Օրին մէկը, երբ տեղեկացայ որ ծանօթի մը կինն ու զաւակները կ'ապրին Զալէպ իրենց ուսման համար, իսկ ինք մեկնած է այլ երկիր՝ գործի պայմաններուն բերումով, զարմանքով հարց տուի, թէ կրնա՞յ ըլլալ ամուսիններ անջատ ապրին... Եթէ այդպէս է ինչո՞ւ ամուսնացած եմ... Եւ այլն: Այս մտմտութիւնները յաճախ կը զբաղեցնէին միտքս. երեսոյք խորթ էր եւ անընդունելի:

Տարիներ ետք, Սուրիոյ պատերազմին հետեւանքով ընտանեօք Լիբանան տեղափոխուեցանք՝ փորձելով ընտելանալ կեանքի նոր հանգրուանին: Վեց ամիս ետք, ամուսինս գործի եւ այլ պարագաներու բերումով հարկադրուեցաւ Զալէպ վերադառնալ, իսկ ես ու զաւակներս մնացինք Լիբանան իրենց ուսման տարեշրջանը բոլորելու: Այդ շրջանին ականջալուր եղայ, որ մեզի ակնարկելով ալ մարդիկ նոյն բանը կը կրկնեն. «Կրնա՞յ ըլլալ որ ամուսինը հոս ապրի՝ ինքը հոն...»:

Պահ մը Աստուծոյ յանդիմանութիւնը համարեցի այս զուգահիսուսը: Յիշեցի թէ ինչպէ՞ս կը մեղադրէի ուրիշը՝ առանց այդ ընտանիքին պայմանները իմանալու: Ներքուստ կը փորձէի արդարանալ Աստուծոյ դիմաց, թէ ես այդ հարցումները մտքիս մէջ կրկնած էի պարզապէս, առանց այլոց յայտնելու կամ բամբասելու: Բայց զո՞վ կը խաբէի... միթէ՞ մտովին ըլլալով հանդերձ այդ մեղադրանքը այսպանումի ոճով չէր:

Մեր մեծերէն յաճախ լսած ենք թէ «ժամանակը իւրաքանչիւրի հարցումին պատասխանը կու տայ»:

Խոստովանիմ. փորձառութենէս սորվեցայ, որ ժամանակի եւ ամէն բանի տիրող տիեզերքի Կառավարիչին օրէնքին կ'ենթարկուի իւրաքանչիւր մարդ: Ապրելով ըմբռնեցի այս ճշմարտութիւնը, հետեւաբար՝ «Մի՛ դատեք ուրիշները, որպէսզի Աստուած ալ ձեզ չդատէ» (Մտ 7.1):

ԽՍՏԻ ԿԸ...

Սկիզբ՝ էջ 1

Եացքներ ունեցող հայրենակիցներու նկատմամբ քաղաքական հաշուեյարդարի անընդունելի եւ դատապարտելի դրսեւորումն էր:

«ՅՅԴ Յայ դատի Պրիքսելի գրասենեակը Յայաստանի իշխանութիւններէն կը պահանջէ անմիջապէս դադարեցնել այս գործընթացը եւ վերջ տալ Յայ դատի գործիչներուն, ինչպէս նաեւ այս ոլորտին մէջ առաջին քայլերը առնող երիտասարդներուն նկատմամբ ապագային վերաբերմունքին:

«Ատրպէյճանի նկատմամբ միջազգային յարաբերութիւններուն մէջ մեր պետութեան հիմնական առաւելութիւնը ժողովրդավարութիւնն էր՝ իր բոլոր թերութիւններով հանդերձ: Նման հակաժողովրդավարական քայլերով մենք միայն կըրնաք կորսնցնել այդ առաւելութիւնը: «Յայ դատի յանձնախումբերը միջազգային բոլոր հարթակներուն վրայ միշտ զօրավիճակով կանգնած են մեր պետութեան, իսկ յանձնախումբերու անդամները զոհած են իրենց անձնական կեանքն ու ժամանակը՝ ամբողջովին կամաւոր եւ անշահախնդիր կերպով: «Յայաստանի իշխանութիւնները կը յորդորենք հեռու մնալ նման քայլերէն, քանի դեռ լուրջ վնաս չէ հասած Յայաստանի միջազգային ընկալման: ՅՅԴ Յայ դատի Եւրոպայի գրասենեակը կը գտնէ, որ նման դէպքերու կրկնութիւնն ու քիւնախնդրական վերաբերմունքը մեզ պիտի առաջնորդէ դէպի Յայաստանի եւ Սփիւռքի միջեւ խրամատի ստեղծման, ինչ որ վնասակար հետեւանքներ պիտի ունենայ մեր ժողովուրդին համար»:

վարական քայլերով մենք միայն կըրնաք կորսնցնել այդ առաւելութիւնը:

«Յայ դատի յանձնախումբերը միջազգային բոլոր հարթակներուն վրայ միշտ զօրավիճակով կանգնած են մեր պետութեան, իսկ յանձնախումբերու անդամները զոհած են իրենց անձնական կեանքն ու ժամանակը՝ ամբողջովին կամաւոր եւ անշահախնդիր կերպով:

«Յայաստանի իշխանութիւնները կը յորդորենք հեռու մնալ նման քայլերէն, քանի դեռ լուրջ վնաս չէ հասած Յայաստանի միջազգային ընկալման: ՅՅԴ Յայ դատի Եւրոպայի գրասենեակը կը գտնէ, որ նման դէպքերու կրկնութիւնն ու քիւնախնդրական վերաբերմունքը մեզ պիտի առաջնորդէ դէպի Յայաստանի եւ Սփիւռքի միջեւ խրամատի ստեղծման, ինչ որ վնասակար հետեւանքներ պիտի ունենայ մեր ժողովուրդին համար»:

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԱՆԿԻՆ

ՕՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԼԵՉՈՒՆ

Աննա Պետրոսեան

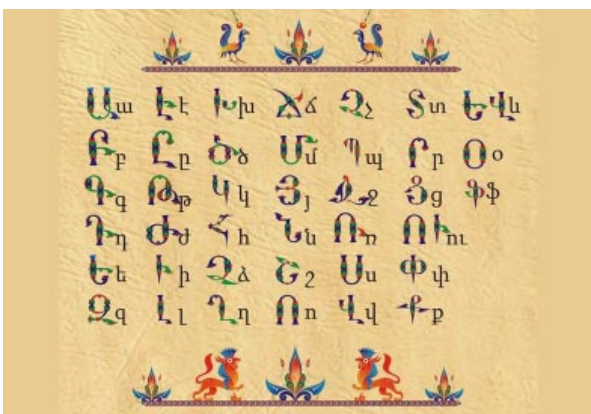
«Մենք հայ ենք եւ պետք է հայերէն խօսինք»:

Կ'ուզեմ գրութիւնս սկսիլ յաճախ կրկնուող այս խօսքով:

Այո՞, բոլորս ալ հայ ենք, շառաւիղներն ենք Յեղասպանութենէն ճողոպրած մեր պապերուն եւ դժբախտաբար բոլորս չենք ապրիր Զայաստանի մէջ:

Արեւմտեան ափեր գաղթած հայերու զաւակները սկսած են մոռնալ արեւմտահայերէնը: Կը շեշտեմ յատկապէս արեւմտահայերէնը, որովհետեւ զայն օգտագործողներուն թիւը սկսած է նուազիլ, ուստի արեւմտահայերէնի գոյութիւնը վտանգուած է:

Կը հասկնամ, որ երբեմն իմ հասակակիցները կը ստիպուին իրենց ապրած երկրին լեզունով խօսիլ, բնական է, օտարութեան մէջ կ'ապրին եւ իբրեւ որեւէ երկրի քաղաքացի, պետք է այնտեղ օգտագործուող լեզուն լաւապէս տիրապետեն, բայց ասիկա չի նշանակեր, որ անոնք իրենց տան մէջ հայերէն չխօսին, հայերէն չկարդան: Վերջապէս հայ ընտանիք մը իր ինքնութիւնը պահելու համար պետք է լաւ իմանայ հայերէնը, գործածէ զայն եւ փոխանցէ իր շառաւիղներուն: Արտերկրի մէջ ապրիլ չի նշանակեր օտարանալ:

Սփիւռքացած հայը եթէ հայասեր, ազգասեր եւ եկեղեցասեր ըլլայ, կարելիութիւն կ'ունենայ համակերպելու օտարին հետ, միեւնոյն ատեն հայկական արժէքները եւ մշակոյթը պահպանելու: Սակայն եթէ անոր մէջ հայու ոգին արթուն չէ, կամ ան իր արմատներուն ծանօթ չէ, դիւրաւ կրնայ մոռնալ ամէն բան, որոնց կարգին է նաեւ իր մայրենի լեզուն՝ արեւմտահայերէնը:

Ես ալ կ'ապրիմ Զայաստանէն դուրս: Սուրիոյ քաղաքացի եմ, սակայն հոս՝ Զալէպի մէջ, մենք նոյնիսկ ռումբերուն տակ յաճախեցինք հայկական դպրոց, սորվեցանք հայ գրականութիւնն ու քերականութիւնն: Միւս կողմէ հայկական մշակութային միութիւնները մեզի սորվեցուցին պահել հայկական մշակոյթն ու հայկական անկողնները, իսկ եկեղեցին հաւատքի ամուր կապով միացուց մեզ իր յարկին տակ:

Եթէ միասնաբար փոքր ճիգ մը թափենք, կրնանք քայլ մը առաջ երթալ: Արեւմտեան ափեր ապրող ընկերներ, Սփիւռքի մէջ մեր լեզուն կրցած ենք պահել աւելի քան մէկ դար: Ջանանք պահել հայերէնը՝ հայաստա ծրագիրներուն մաս կազմելով եւ կարելիութիւն տալով հայ լեզունին, որպէսզի ծանօթանանք մեր գրականութեան եւ մեր ազգի ստեղծագործական տաղանդին:

Անուշ է մեր լեզուն, ինչպէս երգը կ'ընէ.

«Յայրորդիք որ կ'ապրիք դուք հեռուն, Մի՛ մոռնաք մեր անուշ մայր լեզուն, Պատմեցէ՛ք ձեր զաւակներուն, Որ գիտնան արժէքը հայերուն»:

ՅՅԴ ԲԻՒՐՈՅԻ...

Սկիզբ՝ էջ 1

Անոնց մուտքը հայրենիք կ'արգիլուի եւ զուգահեռ այս իրողութեան՝ կ'արտօնուի թուրք ազգայնականներու մուտքը Զայաստանի Զանրապետութիւն, ինչին ակնատես եղանք վերջին շաբաթներուն ընթացքին:

Զաշուի առնելով, որ սահմանապահ ստորաբաժանները կը գործեն հիմնականօրէն Զայաստանի Ազգային անվտանգութեան ծառայութեան (ԱԱԾ) ենթակայութեան տակ, կոչ կ'ուղղենք Զայաստանի ԱԱԾ-ին պատշաճօրէն իրականացնելու իրեն համար սահմանուած գործառնոյթները, չտրուելու ապօրի-

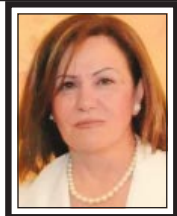
նի քաղաքական հրահանգներու եւ գործելու իր կանոնակարգին առաքելութեան եւ կոչումին համաձայն՝ պաշտպանելու եւ ամրապնդելու Զայաստանի եւ Արցախի Զանրապետութիւններուն ազգային անվտանգութիւնը:

ԳՅԴ Երիտասարդականը, հակառակ Նիկոլ Փաշինեանի կողմէ կազմակերպուած բոլոր բռնաճնշումներուն եւ հալածանքներուն, կը շարունակէ մնալ իր յանձնառութեան հաւատարիմ: Ամէն գնով հեռացնել այս յանցաւոր վարչախումբը՝ վերականգնելու մեր խոցուած արժանապատուութիւնը եւ վերջապէս լծուելու Զայաստանի եւ Արցախի հանրապետութիւններու խարխուլուած հիմնասիւններու վերակառուցման աշխատանքին:

ՀՈՔԵՀԱՆՔԻՍ

Հանգուցեալ

ՔՆԱՐ ՔԷՕՇԿԷՐԵԱՆԻ (Ծնեալ՝ ՅՈՒՌՈՒՆՃԵԱՆ)

Հանգուցեալի մահուան Բ. տարելիցի հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 7 Օգոստոս 2022-ին, յաւարտ Ս. Եւ Ամահ Պատարագի, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, Նոր Գիւղ - Զալէպ:

Ի՞ՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ

Մեծ յաջողություններ պիտի ունենան այս շաբաթ: Ձեր ծրագրերը պիտի իրականացնեն ու հասնին նորանոր նուաճումներու:

ՑՈՒԼ

Խոհեմությամբ վարուեցէ՛ք ձեր շրջապատի մարդոց հետ: Ժամանակ տրամադրեցէ՛ք ձեր ընտանիքի անդամներուն: Հաճելի պտոյտ մը պիտի ունենանք:

ԵՐԿՈՒՐԵԱԿ

Չափազանց խելացի էք եւ աշխատասեր: Ձեր ձիրքերով կը հիացնէք ձեր շրջապատը: Յաջողութեան պիտի հասնին ձեր յարատեւ ճիգերուն շնորհիւ:

ԽԵՑՁԵՏԻՆ

Յարատեւ աշխատեցէ՛ք: Մի՛ յուսահատիք: Նորանոր յաջողություններ արձանագրելով նիւթական պարգեւի մը պիտի տիրանաք այս շաբաթ:

ԱՌԻԾ

Ձեր բարկացկոտ նկարագիրը պատճառ կը դառնայ կարգ մը անհասկացողություններու: Հանդարտութեամբ վերլուծեցէ՛ք խնդիրները, իւրաքանչիւրին տալով ճիշդ գնահատականը:

ԿՈՅՍ

Ձեր դիւանագիտութեան, աշխատասիրութեան եւ վեհանձն նկարագիրին շնորհիւ այս շաբաթ երջանիկ պահեր պիտի ապրիք ձեր սիրելիներուն հետ:

ԿՇԻՈՋ

Ձեր երջանկութիւնը ուրիշներուն հետ մի՛ կիսուիք: Միշտ գաղտնապահ եղէ՛ք: Չնախատեսուած ճամբորդութիւն մը պիտի ունենանք այս շաբաթ:

ԿԱՐԻՃ

Ձեր անձնական գաղտնիքները ամեն մարդու մի՛ վստահիք: Ձեր ժրջան աշխատանքին եւ հաւատարմութեան շնորհիւ բարձր դիրքերու պիտի հասնիք եւ գնահատուիք:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ

Ձեր ազգականներուն հետ հաճելի ժամեր պիտի անցընէք այս շաբաթ: Երկար բացակայութենէ ետք սիրելի անձի մը հետ պիտի տեսուիք եւ նուր մը ստանաք:

ԱՅՇԵՂԶԻՐ

Մեծ անակնկալ մը կը սպասէ ձեզի այս շաբաթ: Գնահատեցէ՛ք ձեր սիրելիները, որոնք միշտ կը ցանկան ձեզ ուրախացնել: Հաճելի է շաբաթը:

ՋՐՈՍ

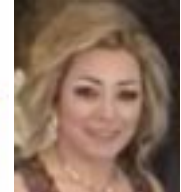

Շատ իւրայատուկ էք ու քնքուշ: Ձեր նուրբ կազմուածքին հոգ տարէ՛ք, որպէսզի առողջապահական խնդիրներ չունենաք: Այս շաբաթ հաճելի պտոյտ մը պիտի ունենանք սիրելի մարդոց հետ:

ՋՈՒԿ

Չափազանց երազկոտ ու պահանջկոտ էք: Աւելի աշխույժ եղէ՛ք եւ նոր գործերու նախաձեռնեցէ՛ք այս շաբաթ:

Սոնա Տէր Պողոսեան-Տարաքճեան

ԳԻՏԷ՞Ք ԹԷ...

ՀԱԼԷՊ ՈՒՆԵՑԱԾ Է ՀԻՆ ԶՐԱՆՅՔ ՄՈ

Հալէպ Մերձաւոր Արեւելքի մէջ հանդիսացած է մեծ, բազմամարդ եւ վաճառականական քաղաք մը: Շատ բնական է, որ այսքան բազմամարդ քաղաք մը զարգանալու համար կարիք ունէր խմելու եւ գործածութեան համար բաւարար ջուրի:

Աւանդութեան համաձայն, Կոստանդիանոս կայսեր մօր՝ Զեդիսե Թագուհիին օրէն՝ Դ. դարէն ի վեր, Հալէպ օժտուած է ջրաբաշխական մեծ հիմնարկութեամբ մը: Կան նաեւ այլ կարծիքներ, թէ այս ջրանցքը հռոմէական տիրապետութեան շրջանին ծրագրուած եւ շինուած է:

Կ'ենթադրուի նաեւ, որ ջրաբաշխութիւնը քրիստոնէական շրջանի սկիզբը ապահովուած էր այժմու «Քանայե»-ի ջրանցքին միջոցաւ, որ հակառակ քսան դարու կեանք ունենալուն, մինչեւ օրս կը բակի:

Նախապէս կը կարծուէր, թէ Հալէպ քաղաքը իր խմելու ջուրը կը ստանար իր մէջէն անցնող Քուէյք գետէն: Իրականութեան մէջ Քուէյք գետին ջուրը կ'օգտագործուէր միայն պարտեզները ջրելու: Իսկ Հալէպ քաղաքը իր խմելու ջուրը կը ստանար ջրանցքի մը միջոցաւ քաղաք բերուած քաղաքէն 12 քմ. դէպի հիւսիս գտնուող Հէյլա-նի ակերէն, Քուէյքի ձախ ափին վրայ (Մեծ Եղեռնէն ճողորպած հայերը ամեն կիրակի եւ տօնական առիթներու Հէյլան կ'երթային գուարճանալու):

1918-էն ի վեր, երբ Թուրքիոյ սահմանը հասնող հողեր՝ Ազազէն անդին սկսան Քուէյքի ջուրերով ոռոգուիլ, Քուէյքի ջուրն ալ զգալիօրէն նուազեցաւ: Հիւսիսային Լորանս տ'Արվիտօ այս նշանաւոր ջրանցքին մասին գրած է.

«Քաղաքին տակէն սքանչելի ջուր մը կ'անցնի՝ որ բազմաթիւ հակրային աղբիւրներու, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ տուններու մասնաւոր աղբիւրներուն ջուր կը հայթայթէ: Թուրքերը միայն այս ջրանցքը կը խնամեն: Անոնք առատ ջուր խմելու սովորութիւն ունենալով, լաւ ջուր ունենալու համար ոչ յոգնութիւն կը խնայեն, ոչ ալ դրամ: Այս ջրանցքը (canal), որ Հէյլանի գիւղ կու գայ երկուք ու կէս փարսախս հեռաւորութենէ մը, ասկէ գատ կը ծառայէ Քուէյք գետակէն երկու թեւերով հեռու գըտնուող պարտեզները ոռոգելու»:

Այս ջրանցքը ծնունդ առնելով Հէյլանէն, կը հետեւի Քուէյքի հովիտին 12 քմ. երկայնութեան մը վրայ, գայն կ'ոռոգէ ու կը հասնի Հալէպ, ուր կը ճիւղաւորուի ջուր հայթայթելով մեծ բազմութեան:

Հետագային, Հալէպ արդիական ջրաբաշխական ցանցով մը օժտուելէ ետք, Քանայեի կարեւորութիւնը կը նուազի: Բիւզանդական շրջանին Հալէպի պարիսպներէն ներս տարածուող ջրաբաշխ երակներու գոյութիւնը կը հաստատէ, որ արաբական արշաւանքէն առաջ Քանայե գոյութիւն ունեցած է: Ծագումը կ'ապտէ Է ըլլայ հռոմէացիներու Սուրիոյ գրաւումէն առաջ: Փաստաթուղթեր կան, ըստ որոնց ակերակ դարձած ջրանցքը վերաշինած է Հալէպի այդ օրերու կառավարիչը՝ Ապտէլ Մէլիք իպն Մարուանը: ԺԳ. դը դարուն, Քանայի ջուրը մասամբ նուազած ըլլալով, ալ-Մելիք ազ-Չաիեր ջրանցքի ամբողջական նորոգութեան կը ձեռնարկէ:

Ան Դամասկոսէն գործաւորներ բերել կու տայ եւ գանոնք անձամբ կը տանի Հէյլան, ջրանցքին ակը: Հին կը հաստատէ, որ ակը կը հայթայթէ 160 մատնաչափ ջուր, մինչդեռ միայն 20 մատնաչափ ջուր կը հասնէր Հալէպ: Օրին կը հաստատուի, որ այսքան կարեւոր քանակութեամբ ջուր կրնար բաւարարել Հալէպի ճամբաները եւ փողոցները, տունները եւ բաղնիքները եւ նոյնիսկ կրնար ակերակ պարտեզներու եւ երաշտ հողերու համար.....: Ջրանցքին վրայ կարծր քարեր հաստատելով կը ծածկեն գայն, բացի քանի մը տեղերէ, մաքրութեան համար: 58 օրուան մէջ ջրանցքը ամբողջապէս կը վերականգնի ու կը հասնի մինչեւ Հալէպի դռները:

Այդ օրերուն կը շինուին նաեւ աղբիւրներ (քաթէլ), ուր կը հասնի ջուրը. այնպէս որ քաղաքին բոլոր տունները ջուր կ'ունենան: Տուններու մէջ ջրամբարներ ալ փորել կու տան:

Այն ժամանակ Քանայեի ջուրը միայն Հէյլանի ակերէն կու գար:

Ետքը Էմիր Սէյֆ ատտին Արկուն կը նախաձեռնէ մեծ ջրանցքի մը շինութեան, Այնթապի բարձրաւանդակին հիւսիսը: Սաճուրի ակերուն ջուրը կը հաւաքէ եւ 40 քմ. երկարութեամբ ջրանցքով մը կը բերէ, կը հասնէ Քուէյք գետ: Սաճուրի ջուրը այսպիսով կը հասնի Հալէպ:

Սակայն 1544-ին երկրաշարժ մը կը քանդէ ջրանցքը եւ Սաճուրի ջուրը այլեւս չի հոսիր դէպի Հալէպ: Դար մը ետք, Նաեւսան Աղա կը ձեռնարկէ Սաճուրի ջրանցքի նորոգութեան:

1723-ին ջրանցքէն միայն ակերակներ մնացած էին:

1883-ին անձրեւի անբաւարարութեան եւ ստորերկրային ջրերակներու ցամքելուն հետեւանքով, Հալէպի շրջանին մէջ աննախընթաց երաշտ մը կը տիրէ, ծառերն ու մշակութիւնները կը չորանան եւ ժողովուրդը ահռելի տագնապի կը մատնուի: Հանգանակութիւն մը կը բացուի, ուրկէ 211.000 արծաթ դուրուշի գումարի մը գոյառումով Սաճուրի ջրանցքին շինութեան կը ձեռնարկուի: Ժողովուրդը մեծ խանդավառութեամբ, թմբուկներով եւ սրիկներով կ'երթայ դէպի ջրանցք՝ ջուրին հասնիլը տեսնելու: Որքան մեծ կ'ըլլայ անոր յուսահաւարութիւնը՝ երբ սուրիանդակ մը կը յայտարարէ, որ ճամբաներու անհարթութեան հետեւանքով կարելի չէր Սաճուրի ջուրը Քուէյք հասցնել:

Ուստի այդ օրերուն միայն Հէյլանի ակերը կը շարունակէն ջուր հայթայթել Հալէպին:

(Շարունակելի)

Ռաֆֆի Սիկահեան

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԻՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

-Դամասկոսի մէջ կայացած Արեւմտեան Ասիոյ տղոց Ս18-ի ախոյեանական մրցաշարքին, Սուրիոյ հաւաքականը աւարտական մրցումին 59-85 արդիւնքով պարտութեան մատնուեցաւ՝ գրաւելով երկրորդ դիրքը: Սոյն արդիւնքով Սուրիա իրաւունք ունեցաւ մաս կազմելու Ասիոյ ախոյեանական մրցումներուն:

-Սուրիոյ Փինկ Փոնկի աղջկանց հաւաքականը Յորդանանի մէջ տիրացաւ Արեւմտեան Ասիոյ ախոյեանութեան, պարտութեան մատնելով իր բոլոր մրցակիցները՝ Սեւտական Արաբիան, Լիբանանը, Յորդանանն ու Զուէյթը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՌԵԱԼ Կ'ՈՒԶԷ ԶԵՌԶ ԲԵՐԵԼ ԶԵԼՍԻԻ ԽԱՂԱՅՈՐԸ

Ըստ Defensa Central-ին Սպանիոյ ախոյեան եւ «Չեմփիոնզ Լիկ»-ի գաւաթակիր Ռեալ Մատրիտ հետաքրքրուած է Լոնտոնի Զելսիի եւ Գերմանիոյ հաւաքականի 26-ամեայ

Յարձակողական խաղացող Թիմո Վերների ծառայութիւններով: Թիմոյի ծառայութիւններով հետաքրքրուած են Լատիա Իտալիոյ Իւվենթուսն ու Լոնտոնի Արսենալը: Ըստ փոխանցումներու, Վերներ փափաք ունի փոխել ակումբը, սակայն Զելսիի պատասխանատուները յոյս ունին մէկ տարի եւս պահել զինք լոնտոնեան ակումբին մէջ: Թիմո Վերներ 2020-ին գերմանական ՌԴ Լայպցիցի կազմէն տեղափոխուեցաւ Զելսի. Զելսիի հետ ան մաս կազմեց 37 հանդիպումներու, նշանակեց 11 կոլ:

տարի եւս պահել զինք լոնտոնեան ակումբին մէջ: Թիմո Վերներ 2020-ին գերմանական ՌԴ Լայպցիցի կազմէն տեղափոխուեցաւ Զելսի. Զելսիի հետ ան մաս կազմեց 37 հանդիպումներու, նշանակեց 11 կոլ:

ԼԻԿՎՐՓՈՒԼ ԴԱՐՁԱՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՍՈՒՓՈՐ ԳԱՄԹԱԿԻՐ

Անգլիոյ Լիվըրփուլը իր պատմութեան մէջ 16-րդ անգամ ըլլալով յաջողեցաւ նուաճել Անգլիոյ Սուփոր գաւաթը: Լեթսթեր Սիթիի «King Power» մարզադաշտին վրայ տեղի ունեցած հանդիպումին, Լիվըրփուլ 3-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց մրցակից Մանչեսթըր Սիթին:

Գաւաթակիր եւ փոխախոյեան Լիվըրփուլ 21-րդ վայրկեանին նշանակեց իր առաջին կոլը Թրենթ Ալքեսանդր-Առնոլտի միջոցաւ: Անոր կոլային փոխանցումը կատարեց եգիպտացի խաղացող Մուհամետ Սալահը: 70-րդ վայրկեանին հաւասարութեան կոլը նշանակեց Սիթիի՝ Նորեյ արժանթինցի խաղացող Խուլիան Ալվարես: 83-րդ վայրկեանին եգիպտացի Սալահ տուգանային հարուածով նշանակեց խումբին երկրորդ կոլը: Զանդիպումի յաւելեալ վայրկեաններուն, Տարուին Նոնիս յաջողեցաւ երրորդ կոլը՝ յաղթանակը, նուիրել Կլոփի գլխաւորած կազմին եւ դառնալ Անգլիոյ Սուփոր գաւաթակիր:

ԽԱԶԲԱՐ (ՄԽ 401)

Պատրաստեց՝ Մարինա ԶիլԱբոշեան-Պօղիկեան

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Չորիգոնական

- Երաշխիք:
- Զրային վայելչակազմ թռչուն:
- Մահամերձ: Տառի մը անունը:
- Տարի: Հոս:
- Շիրվանգաղէի երկերէն: Այժմ:
- Տաք երկիրներու պտուղ: Կռնակ:
- Սևտուկ: Հակառակ՝ արգելական:
- Գրաստի ոտքին ներքեւ գամելու երկաթ: Ս. Կոյս Մարիամի մայրը:
- Աղամի կողակիցը: Հակառակ՝ տարիք: Գիրքի բաժանում:
- Գոյութիւն ունիք: Համեմը շատ: Հակառակ՝ տարածքի միաւոր:
- Սուրբ մը: 9300:
- «Փոքրիկ» որոշիչ յօդով:

Ուղղահայեաց

- Եղիշէ ըսած է. «Լաւ է կոյր , քան կոյր մտօք»: Զիաւոր:
- Հակառակ՝ 5400: Հակառակ՝ 7001:
- Անհրաժեշտ:
- Հայ գուսան: Կռու: Անսկզբնատառ՝ կոչ:
- Ականջի կեղտ: Հակառակ՝ կանգնած:
- Արական անուն: Տառի մը անունը: Շաղկապ:
- Հակառակ՝ որոշուած գին: Պատշաճ:
- Անբարեացական: Վարունգի տեսակին պատկանող պտուղ (խըթա):
- Հայկական մականուններու վերջավանկը: Մէկ ամբողջութեան պատկանող կառուցներ:
- Տարածքի միաւոր: Հակառակ՝ իգական անուն:
- Սուրբերու վարքը պարունակող գիրք:
- Որակում: Կենդանի որսալու կեր:

ԽԱԶԲԱՐ (ՄԽ 400)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	մ	ա	բ	ա	գ	է	պ	ն	ա	ի		
2	ա	ա	ն	ն	բ	ն	ա	ն	մ			
3	գ	ն	ն	ա	ն	ն	ա	ա				
4	գ	ա	բ	գ	ա	ո	ի	ն	ա			
5	մ	ա	ա	ն	ն	ն	յ	պ	ո	ա		
6	ա	բ	մ	ա	ն	ա	յ	ա	ն			
7	յ	ի	ա	ն	ա	ն	ա	ա				
8	ա	ա	ա	ն	ն	ն	ն	մ	ա	է		
9	ն	բ	ն	ն	ն	ն	ն	ն	ի	բ		
10	ց	ի	ն	ն	բ	ա	ն	ա				
11	պ	ա	բ	ո	յ	բ	ա	ն	ի			
12	ի	ա	ն	ն	ա	ա	բ	ի	ն			

ԼՈՒՐԻՆ

Երևուեցւոր 8/8

23° 37°

Երեքեցւոր 9/8

23° 36°

Չորեքեցւոր 10/8

23° 35°

Հինգեցւոր 11/8

23° 36°

Ուրբաթ 12/8

23° 37°

Շաբաթ 13/8

23° 37°

Կիրակի 14/8

22° 37°

ՀԱՄԱՅՆՄԱՍԻՆ...

Սկիզբ՝ Էջ 1

Յնչեցին Յայաստանի եւ ՅՄԸՄ-ի քայլերգները: Ապա, օրուան հանդիսավար՝ Մեդրի Սրապիոնեան հրաւիրեց Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Վաչէ Նաճարեանը՝ փոխանցելու փակման հանդիսութեան իր խօսքը:

Վաչէ Նաճարեան ըսաւ, որ համաՅՄԸՄ-ական 11-րդ մարզախաղերու անարտական հաւաքի վերջին պահուն, բոլորս կը գիտակցինք, որ խաղերը խաղաղ ու հանդարտ

երբ իբրեւ մարզիկ համաՅՄԸՄ-ական առաջին մարզախաղերուն մասնակցած է, արտասանած է խօսք մը, զոր կը փափաքի կրկնել նաեւ այսօր: *Սիրելի՛ մարզիկներ, - ըսաւ Յրաջ Սիսեռեան, - դուք կը պատկանիք միութեան մը, որ ձեզի կու տայ հաւատք՝ հանդէպ ձեր ժողովուրդին, հայրենիքին եւ հայապահպանման գործին: Այդ հաւատքը ՅՄԸՄ-ի մէջ կը վերածուի հաւատարմութեան, - շարունակեց ան, - հաւատարմութիւն ՅՄԸՄ-ի, հաւատարմութիւն իրարու, հաւատարմութիւն այն նպատակներուն,*

պտոյտ մը չէին, այլ՝ յոգնեցուցիչ հեւքով ու ժրաջան աշխատանք պահանջող մարզական հանդիպումներ: Սակայն անոնք յատուկ էին, որովհետեւ մարզական եւ մանաւանդ ՅՄԸՄ-ական ոգին եր տիրապետողը:

Իր խօսքը մարզախաղերու մասնակիցներուն ուղղելով, ՅՄԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետը ըսաւ. *«Ձեզ մէջ իւրաքանչիւրին պարտականութիւնն է այս խաղերուն ստեղծած ոգին եւ յիշատակները մասունքի նման տանիլ աշխարհի չորս կողմերը ու ցանել ո՛չ միայն ՅՄԸՄ-ական շրջանակին մէջ, այլ՝ ամէն տեղ ուր հայկական ճրագ կայ՝ առիթը ընծայելով մեր հայրենակիցներուն ապրելու իբրեւ հայ, հայրենիքէն հեռու, բայց հայրենիքը պահելով իրենց սրտին մէջ»:*

Վաչէ Նաճարեան շնորհակալութիւն յայտնեց մարզախաղերուն յաջողութեան նպաստած ՅՄԸՄ-ի Յայաստանի կառոյցին, բարեկամներուն, բարերարներուն, կամաւորներու հսկայ «բանակ»-ին, մարզախաղերու կազմակերպիչ յանձնախումբին եւ բոլոր անոնց, որոնք ջանք չխնայեցին յիշատակելի 10 օրեր պարգեւելու համար բոլորին: Ապա, Վաչէ Նաճարեան խօսքը եզրափակեց ըսելով՝ *«Մեր ժամադրութիւնը չորս տարի ետք՝ ՀամաՅՄԸՄ-ական 12-րդ մարզախաղերուն: Շնորհաւորութիւն եւ բարի վերադարձ բոլորին»:*

Այս առիթով իր սրտի խօսքը փոխանցելու հրաւիրուեցաւ համաՅՄԸՄ-ական առաջին մարզախաղերու մասնակից, ՅՄԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եւ մարզախաղերու լաւագոյն մարզիկ-մարզիկուհիներու յուշանուէրներու հովանաւոր՝ Յրաջ Սիսեռեան: Ան ըսաւ, որ 41 տարի առաջ, 1991-ին,

որոնց ծառայելու կոչուած ենք բոլորս: Մաղթեմ, որ ձեր բաժակները լեցուին հաւատարմութեամբ, մնաք ՅՄԸՄ-ական, ծառայեք այս միութեան, որուն աշխատանքով այսօր բոլորդ համախմբուած էք հայրենիքի մէջ: ՅՄԸՄ-ը կը մնայ միշտ երիտասարդ եւ հաւատարիմ միութիւն: - եզրափակեց Յրաջ Սիսեռեան:

Այնուհետեւ, ՅՄԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամներու ձեռամբ կատարուեցաւ իւրաքանչիւր մարզախաղի ընդհանուր դասաւորման լաւագոյն արդիւնքները արձանագրած պատուիրակութիւններու բաժակատուցումը: Յատուկ բաժակի արժանացաւ մարզախաղերու «Տիպար պատուիրակութիւնը»՝ ՅՄԸՄ Թիֆլիսը:

Մարզախաղերու լաւագոյն մարզիկի «Արմանտօ Թորգոմեան բաժակ»ին տիրացաւ Կարեն Զարլասարեան Աւստրալիայէն, իսկ լաւագոյն մարզիչի բաժակին՝ Յէրի Շիրիքճեան Արեւմտեան Մ. Նահանգներէն:

Յայտնենք, որ լաւագոյն մարզիկի եւ մարզիկուհիի յուշանուէրները կրեցին նահատակ կամ վաստակաշատ հետեւեալ ՅՄԸՄ-ականներու անունները. - Մանուէլ Յալլաճեան (աղջկանց վոլիպոլ), Պատրիկ Կիւլպէնկեան (տողոց պասքեթպոլ), Գառնիկ Մկրտիչեան (ֆութպոլ), Յրաջ Տեր Սարգիսեան (աթլէթ), Գեորգ Յաճեան (տողոց ֆութսալ), Գրիգոր Ղազարեան (աղջկանց ֆութսալ), Էրիկ Գալստեան (աղջկանց վոլիպոլ), Արտակ Մարտիրոսեան (աղջկանց 3x3 պասքեթպոլ), Արմէն Առուստամեան (տողոց 3x3 պասքեթպոլ), Մոսիկ Սեքլեմեան (լող), Արտակ Իշխանեան (փինկ-փոնկ), Յայկ Դերիկեան (ճատրակ), Յարութ Բանոյեան (թենիս) եւ Յակոբ Աթարճեան (ծովափի վոլիպոլ):

ՀԱՅ ԵՐԵՔ ՀՈԳԵՒՐ ՊԵՏԵՐՈՒ ՀԱՆԴՊՈՒՄ ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԷՆ ՆԵՐՍ

Բերիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեանի հիւրընկալութեամբ, Երեքշաբթի, 26 Յուլիս 2022-ին, Բերիոյ Թեմի Կաթողիկէ Յայոց Առաջնորդ Արիի. Տ. Պետրոս Արք. Միրիաթեան եւ Սուրիոյ Յայ Աւետարանական Յամայնքի Յամայնքապետ Վերապատուելի Դոկտ. Յարութիւն Սեւիմեան, հերթական հանդիպում ունեցան Ազգ. Առաջնորդարանի Սրբազան Յօր գրասենեակէն ներս:

Յանդիպումին արծարծուեցան միջ-համայնքային հաստատութիւններու եւ ձեռնարկութիւններու յառաջընթացին առկա սկզբնական քննարկումները:

Յամայնքապետները լուսարձակի տակ առին ներկայիս տիրող դժուարին պայմանները: Այս իրավիճակին մէջ ժողովուրդին հասնելու համար, անոնք միջոցներ որոնելու ձեւերուն անդրադարձան:

Յանդիպումը ընթացաւ սիրոյ եւ եղբայրական ջերմ մթնոլորտի մէջ:

ՍՐԲԱՅԱՆ ՀԱՅՐԵ ԻՐ ՄԱՍՆԱԿՆՈՒԹԻՒՆԸ ԲԵՐԱՒ ՄԻՋ-ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ

Շաբաթ, 30 Յուլիս 2022-ի առաւօտուն, Բերիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեան իր մասնակցութիւնը բերաւ միջ-եկեղեցական Յոգեւոր Պետերու ամրան շրջանի վերջին ժողովին, Ասորի Կաթողիկէ համայնքի Առաջնորդարանէն ներս, հիւրընկալութեամբ՝ Ասորի Կաթողիկէ համայնքի Առաջնորդ Աթուրեան Շահտա Սրբազանին, ներկայութեամբ՝ քրիստոնեայ եկեղեցիներու Յոգեւոր Պետերուն:

Սրբազան հօր կ'ընկերակցէր Արթ. Տ. Գառնիկ քինյ. Զափանեան: Ժողովին արծարծուեցան եկեղեցիները յուզող տնտեսական, կրթական եւ ընկերային գանազան հարցեր: Ժողովը ընթացաւ եղբայրական մթնոլորտի մէջ եւ առիթ հանդիսացաւ կարծիքներու փոխանակման:

ՀԱՅ ԵՐԵՔ ՀՈԳԵՒՐ ՊԵՏԵՐՈՒ ՀԱՆԴՊՈՒՄ ՈՒՆԵՅԱՆ ՀԱՅ ՍԵՐԱՆՈՅԻ ԽՆԱՄԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ

Ուրբաթ, 29 Յուլիս 2022-ին, հայ երեք հոգեւոր պետեր՝ Բերիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեան, Բերիոյ Թեմի Կաթողիկէ Յայոց Առաջնորդ Արիի. Տ. Պետրոս Արք. Միրիաթեան եւ Սուրիոյ Յայ Աւետարանական Յամայնքի Յամայնքապետ Վերապատուելի Դոկտ. Յարութիւն Սեւիմեան հանդիպում ունեցան Յայ Ծերանոցի խնամակալութեան հետ, հայ աւետարանական համայնքի Բեթել եկեղեցւոյ «Սողոմոնեան» սրահէն ներս:

Յանդիպումին արծարծուեցան Յայ Ծերանոցի նիւազրուած դժուարութիւնները, յատկապէս տիրող տնտեսական ծանր պայմաններուն լոյսին տակ:

Երեք համայնքապետները խորհրդակցելով խնամակալներուն հետ՝ դժուարութիւնները յաղթահարելու ձեւեր որոնեցին: Այս առիթով, անոնք գնահատեցին խնամակալութեան տարած աշխատանքը: